

ANH126

**CAMILLA PARKER-BOWLES
MÉDIAREPREZENTÁCIÓJA
A KEZDETEKTŐL DIANA HERCEGNÉ
HALÁLÁIG**

Dolgozat lezárásának dátuma:

2023.11.07.

„A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-1-I
kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a
Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból
finanszírozott szakmai támogatásával készült.”

Tartalom

BEVEZETÉS, A TÉMAVÁLASZTÁS INDOKLÁSA	4
1. A KUTATÁS MÓDSZERTANA	5
2. ELMÉLETI KERETEK.....	6
2.1. A média hatásai.....	6
2.2. Napirendelmélet és a kapuőri szerep	8
2.3. Hírnév és a márka.....	9
3. KUTATÁSI EREDMÉNYEK SZÁMOKBAN	12
4. KAMILLA BRIT KIRÁLYNÉ MÉDIAREPREZENTÁCIÓJA 1980-TÓL 1997-IG	15
4.1. Az első 10 év	
4.2. 1990-1993-ig tartó időszak.....	18
4.3. 1993-1995-ig tartó időszak.....	26
4.4. 1995-től 1997 augusztus 31-ig tartó időszak.....	34
5. A KUTATÁSI EREDMÉNYEK ÖSSZEGZÉSE	47
IRODALOMJEGYZÉK.....	49

BEVEZETÉS, A TÉMAVÁLASZTÁS INDOKLÁSA

Évtizedek óta a brit sajtó egyik meghatározó témája a brit királyi család tagjainak magánélete. A velük kapcsolatos hírek és botrányok szinte a világon nagy médiafigyelemben részesülnek. A néhai Erzsébet királyné és a tragikus sorsú Diana walesi hercegné után *Camilla Parker Bowles*-ról ír leggyakrabban a sajtó a monarchia nőtagjai közül.

Az ő karaktere azért figyelemre méltó, mert sajátos fejlődéstörténetet mutat be: III. Károly király egykori szeretőjéből, majd élettársából, később feleségéből mára brit királynévé vált. Kamilla nyilvános megítélése és médiareprezentációja az idők során többször változott; a története számos etikai és morális kérdést vet fel, amelyek közvetve hatással voltak a brit királyi család hírnevére és nemzetközi megítélésére.

Kamilla és Károly kétes kapcsolata miatt a konzervatív, vallásos értékrendet és a brit királyi etikettet képviselő brit királyi család több esetben kényszerült nyilvános állásfoglalásra. Kamilla esete tehát nem csupán a trónörökös új szerelmének a története, hanem ennél sokkal több: bizonyos szinten a királyi család reputációjának kérdése is. Éppen ezért érdekes megvizsgálni, hogy a házasságtörésben is érintett szerető karakteréből, hogyan jutott el odáig, hogy Károly mellett vállaltan mutatkozhasson a brit királyi család hivatalos rendezvényein.

Kutatásomban a brit hetilapok elemzésén keresztül azt vizsgálom, hogy miként ábrázolták Kamillát és hogyan változott a róla szóló hírek narratívája. Azt szeretném feltárni, hogy miként alakult Kamilla médiareprezentációja 17 éven keresztül az első sajtómegjelenésétől Károly egykori feleségének, Diana hercegnének a tragikus haláláig. Különös figyelmet fordítok arra is, hogy a brit sajtó hogyan alakította a Kamilláról kialakuló képet felkínált-e bizonyos értelmezési kereteket, szerepeket számára.

1. A KUTATÁS MÓDSZERTANA

Camilla Parker-Bowles nemcsak brit királyi család tagja, hanem pozíciójából adódóan annak reprezentánsa is. Így az ő történetének alakulása, vagyis az, hogy miként lett eltitkolt, férjezett szeretőből királyné, érdekes példája lehet annak, hogy miként alakulhat át egy személy megítélése a médiában, és ezáltal a közbeszédben. Kutatásomban kifejezetten arra keresek választ, hogy az általam választott brit hetilapok hogyan mutatják be Kamilla személyét: milyen narratívákat kapcsolnak e sokféle kontextusban értelmezhető karakterhez, mely információkat hangsúlyozzák, s melyeket hagyják homályban. Összességében milyen – pozitív vagy negatív – képet festenek róla.

Kutatásomban tartalomelemzést alkalmazok, brit hetilapok cikkeit elemzem Kamilla első releváns sajtómegjelenésétől vagyis 1980. január 13-tól kezdve Diana walesi hercegné haláláig, vagyis 1997. augusztus 31-ig. Az általam választott időszak azért figyelemre méltó, mert Károly egykori felesége, Diana hercegnő hatalmas médiafigyelmet kapott, jellemzően pozitívan ábrázolta őt és karitatív tevékenységét a sajtó. Halálának idején már elvált Károlytól, ám továbbra is fontos szereplője maradt a brit királyi családnak. Diana éles kontrasztot ad Kamilla karakterével, aki férjes asszonyként kezdett románcba Károllyal, a válása utáni években pedig gyakran házasságtöréssel és a hercegi pár szerelmének megrontásával vádolta őt a brit sajtó.

Kutatásom során három, nagy olvasottsággal rendelkező hetilapot – a *The People*-t, a *Sunday Mirror*-t és a *Sunday Tribune*-t – vizsgálom. Azért ezeket választottam, mert ezek a lapok az általam vizsgált periódusban rendszeresen közöltek cikkeket Kamilláról és Károllyal folytatott szerelmi viszonyáról, így alkalmasnak mutatkoznak arra, hogy láthatóvá tegyék a tizenhét év alatt megjelenő, Kamillához kapcsolódó narratívákat.

A mintát 145 újságcikk alkotja, ezek mindegyikének központi témája Kamilla. A vizsgálat során nemcsak a cikkek tartalmát elemzem, hanem figyelem a megjelenés dátumát is – továbbá ezt összevetem a királyi család által kiadott közlemények megjelenésével is. Az adatok feldolgozása során kitérek arra a kérdéskörre is, hogy milyen narratívák merülnek fel Kamilla médiaábrázolásában, hogyan s miként írnak Kamilláról, illetve a Károllyal folytatott viszonyáról.

Kamilla megjelenését, a királyi családba való bekerülését és egyre nagyobb szerepvállalását olyan krízisként definiálom, amely veszélyt jelentett a brit királyi család hírnevére. Éppen ezért

a cikkek elemzésekor igyekszem feltárni azt is, hogy volt-e a brit királyi családnak tudatos, felismerhető válságkezelési stratégiája. Kutatásomban célom volt bemutatni azt, hogy a brit királyi család milyen válságkezelési stratégiát alkalmazott az általam vizsgált időszakban, azonban kutatási nehézségbe ütköztem, mivel a királyi család által kiadott sajtóközlemények csak szűrve és korlátozott számban találhatók meg a hivatalos weboldalon, ebből az időszakból nem tudok hiteles forrásból származó hivatalos közleményt felmutatni. Ennek okán a források limitáltak így a sajtóban megjelent nyilatkozatokból próbálom meg rekonstruálni a történeteket.

A cikkeket a Kamilla és Károly kapcsolatában megfigyelhető korszakok alapján elemzem, hogy feltárjam, miként változott a hetilapok Kamilla-képe. Kutatásomban arra a fő kérdésre keresek választ a hírnévmenedzsment és napirendelmélet fogalmi készletei alapján, hogy miként épült fel Kamilla karaktere a médiában – előzetes feltételezésem alapján Camilla Parker Bowles alakja mögött tudatos brandépítés áll.

A jelen keretek között megvalósuló kutatás egy nagyobb vizsgálat első lépése, egy alapkutatás, amelyet a későbbiekben kibővítek a Diana halála és Károly királlyá koronázása vagyis Kamilla királynévé válása (2023. május 6.) közötti időszak vizsgálatával, hogy még átfogóbb választ kapjak a kutatási kérdésekre.

2. ELMÉLETI KERETEK

2.1. A média hatásai

A mai világban kevés olyan emberrel találkozhatunk, akinek a média nem hálózza be teljesen az életét. A média körülöttünk van, új információk érnek minket majdnem minden pillanatban, de vajon milyen hatást tulajdoníthatunk neki, és milyen mértékben befolyásolhatja egy-egy cikk a közvéleményt?

Egy újságíró, egy szerkesztő eldöntheti, hogy mi az, amit érdemesnek talál arra, hogy közöljön és mi az, amiről inkább hallgatni szeretne. Kamilla esetében rengeteg idő telt el anélkül, hogy bármilyen pozitív hangvételű cikket írtak volna róla, és igen hihetetlennek tűnik, hogy valaki 15 éven keresztül csak negatív dolgokat tesz. Érvelhetünk úgy, hogy Kamillát beskatulyázták a csalfa nő szerepébe, amelyből hosszú ideig tartott kitörni, teljesen még a mai nap sem sikerült levetkőznie ezt a szerepkört.

Ahhoz, hogy egy információ egy újságba kerüljön, főleg hetilapok esetében hírértékre van szükség. Azonban „fontos megemlíteni azt is, hogy nemcsak a tartalmi jegyeknek, hanem a hírek megfogalmazásának is lehet hírértéke (Aczél, 2007, 37). Vagyis a stilisztika is lehet egy olyan szűrő, amely fontos szerepet tölt be a hírérték vizsgálatakor (Jancsó, 2022). Egy cikk akkor rendelkezik hírértékkel, amikor amellelt, hogy tömegekre gyakorol hatást, aktuális, sokak által ismert/híres személyről szól, valamilyen konfliktust mutat be, és különös érzelmeket vált ki és kapcsolatba hozható egy sokak által ismert témával (Aczél, 2007, 37). A Kamillát övező botrányok, és tulajdonképpen minden vele kapcsolatos információ hírértékkel rendelkezett, mert amellelt, hogy Károly, a trónörökös is megjelent ezekben a történetekben, Kamilla önmagában is hírnévre tett szert. Úgy gondolom a róla kiszivárgott információk sok embert érintettek váratlanul, sokakból váltottak ki vegyes érzelmeket. Láthatjuk, hogy Kamilla személye az említett kritériumok közül többnek is megfelel, mivel nagy hírértékkel rendelkezik, hatalmas médiavisszhangot is kapott.

Fontos megemlíteni, hogy nem csupán az lehet hír, ami az említett feltételeknek megfelel, Jenei Ágnes úgy fogalmaz, hogy „hír az, amiből az újságírók hírt csinálnak.” Ez az idézet is rávilágít arra, hogy az válik hírré, amelyet az újságírók és szerkesztők azzá akarnak tenni. (Jancsó, 2022). Az elemzés során erre több példát is láthatunk majd.

A média manipulációs hatását több más szakember mellett Bajomi-Lázár Péter is vizsgálta, aki 2006-ben megjelent és 2017-ben frissített cikkében a következőket fogalmazta meg a témával kapcsolatban: „A tájékoztatás esetében az üzenet címzettje józan megfontolások alapján mérlegel, és így dönt arról, hogy megváltoztatja-e a véleményét és a magatartását. A manipuláció esetében viszont az üzenet címzettjének a nyomán a kommunikátor akaratának megfelelően változik a véleménye és a viselkedése. A kérdés tehát az, hogy a média képes-e anélkül befolyásolni az embereket, hogy azok tudatában lennének a befolyásolási szándéknak.” Ez is megerősíti azon feltételezésemet, hogy a média azzal, hogy mit helyez napirendre, minek tulajdonít hírértéket, befolyásolni tudja az egyes személyekről kialakított képet.

Angelusz Róbert (1998) így fogalmaz: „minél nagyobb a távolság a kommunikátor és a befogadó véleménye között, annál kisebb a véleményváltozás valószínűsége.” (Bajomi-Lázár 2017). Ez az elmélet széles körben elfogadott, de bizonyos esetekre kivetítve cáfolható. A csatornák és az újságok között is számos választási lehetősége van az embereknek, azonban a legtöbb médium ömlesztve adja át az információt. A kutatásom során én a nyomtatott sajtót vizsgáltam, amelyben az olvasóknak arra is van lehetőségük, hogy kiválasszák mely cikkeket

szeretnék elolvasni és melyeket hagynák figyelmen kívül. Így a közvélemény dönthet, hogy amennyiben Kamilla-ellenesek tovább táplálják ezt az érzést a róla szóló folytonos negatív publikációk olvasásával vagy esetleg fontolóra veszik azon cikkek tartalmát is, amelyek pozitív fényben tüntetik fel Kamillát.

2.2. Napirendelmélet és a kapuőri szerep

A napirendelméletről szintén érdemes a témához kapcsolódóan szótejtetni, a napirendek fontos fajtái közé sorolhatjuk a média napirendjét és a közvélemény napirendjét is, amelyek kölcsönösen befolyásolják egymást. Az elmélet szerint a média napirendje ugyan befolyásolja a közvélemény napirendjét, azonban a napirenden szereplő témák értelmezésére már nincs nagy hatással (Bajomi-Lázár, 2017) Kamilla témájában érdekeltek voltak egyaránt a különböző médiumok és a közvélemény is, hiszen a brit uralkodócsalád híres erkölcsi pajzsán hatalmas foltot okozott Károly házasságtörése, illetve kettejük nyilvánosságra hozott bensőséges beszélgetései.

A média dönti el, hogy mely eseményeket szeretné nyilvánosságra hozni és melyek azok a történések, amelyeket másodlagosnak tart. A napirendelmélet (agenda-setting theory) (McCombs & Shaw 1972/2007) szerint az emberek azokat a témákat tartják fontosnak, amelyek kiemelt helyen szerepelnek vagy hosszabban értekeznek róluk a különböző médiumokban, vagyis amelyek szerepelnek a média napirendjén. Ám az ezekről alkotott véleményüket a média már nem befolyásolja, azonban hatalmában áll eldönteni, hogy a világon végbemenő összes esemény közül, melyek azok, amelyeket szeretne beemelni a híradásba és melyeknek nem tulajdonít hírértéket, így egy úgynevezett értékhierarchiát hoz létre a beáramló információk között.

A framingelmélet (framing) is fontos részét képezi kutatásom elméleti kereteinek. Eszerint a média az elit befolyása alá esik, vagyis egyes érdekeltségi körök könnyedén alakítják tetszésük és érdekeik szerint azt, hogy miről és hogyan számol be a média. Emiatt a média az üzeneteket egy adott értelmezési keretben ábrázolja, „amely az események eredeti, természetes kontextusának egyes elemeit hangsúlyozza, másokat azonban homályban hagy.” (Bajomi-Lázár 2017).

A média egy egész nemzet napirendjét meg tudja határozni, képes elérni azt is, hogy a közfigyelem csupán néhány személyre vagy témára összpontosuljon. Az újságok tudatosan hívják fel a figyelmet bizonyos kérdésekre, jelenségekre, eseményekre például azzal, hogy

címlapon jelentetik meg azokat. Az információk, amik eljutnak hozzánk a médián keresztül szűrőkön haladnak át, az újságírók és a szerkesztők pedig kapuőri szerepet töltenek be a hírközlés folyamatában. Bizonyos időszakokban kiemelnek, napirendre tűznek egy témát, máskor nem is hallunk róluk. Ez így történt Kamilla esetében is, volt olyan év, amikor vele kapcsolatban bármilyen történés hírnek számított, de láthattunk precedenst arra is, hogy az általam vizsgált újságokban évekig semmilyen információ nem jutott el hozzánk a személyével kapcsolatban.

Az emberek rendelkeznek úgynevezett tájékozódási igénnyel, ennek mértéke azonban személyenként változik. Ezt az igényt két összetevő befolyásolja: a relevancia és a bizonytalanság. Amennyiben valamit nem tekintünk fontosnak, relevánsnak akkor a téma iránti tájékozódási igényünk alacsony, ugyanez érvényes a bizonytalanságra is, hiszen minél biztosabbnak érezzük az ismeretünket egy témában, annál mérsékeltebb a tájékozódási igényünk. Tehát ezen összetevők szintje határozza meg, hogy egy ember milyen mértékben fogyaszt híreket, mekkora az igénye erre. (McCombs, 2003)

Chris Roberts 2002-ben kiadott publikációjában a következőképpen összegzi a témában jártas szakemberek meglátásait az újságírók kapuőri szerepével kapcsolatban. Lasorsa (2002) arról ír, hogy a kapuőri feladatkörhöz tartozik, hogy a média eldönti mi az amit szeretne kiemelni és mit szándékozik elhanyagolni, míg Bass (1969) megjegyzi, hogy a megfelelő szóhasználat kiválasztása fontos részét képezi a kapuőrzésnek.

2.3. Hírnév és a márka

A brit királyi család élén 1917 óta a Windsor-ház áll, tagjai pedig egytől egyig óriási olykor negatív olykor pedig pozitív hírnévre tettek szert. Szeles-Péter 2014-ben megjelent Hírnévmenedzsment című könyvében arra hívja fel a figyelmet, hogy a hírnév és az ismeretség közötti különbség igen nagy, sokszor azonban összemoszák az említett fogalmakat. A hírnevet sokszor leegyszerűsítik, közismeretségnek tekintik, azonban a hírnévhez nem elég a tény, hogy valaki széleskörben ismert, eléréséhez a közvélekedés, a köztisztelet és egyéb eszközök, illetve tulajdonságok is nagyban hozzájárulnak.

Fontos megjegyezni azt is, hogy a hírnév nem egyenlő a márkával sem. Papp-Váry Árpád a következőképpen fogalmaz: „Pedig ahogy Kotler és Keller kiemeli (2012: 283.) »a márkázás gyakorlatilag bárhol alkalmazható, ha a fogyasztóknak választási lehetőségei vannak.«” Márkának számíthatnak a fizikai termékek, a szolgáltatások, az üzletek, a földrajzi egységek, a

szervezetek, az eszmék és végül, de nem utolsósorban a személyek is. Tehát az általam vizsgált témában Kamilla, Diana és Károly is márkának számítanak, hiszen igen magas érdeklődést váltanak ki az emberekből a hozzájuk kapcsolódó információk és történetek.

Szeles (2014) arra is felhívja figyelmünket, hogy a hírnév és az imázs között éles különbség húzódik. Dowling (1986) és Van Riel (1995) szerint az imázs nem más, mint a fogyasztók fejében kialakult benyomás Van Rekom, Van Riel és Wierenga (1991) pedig már úgy hivatkozik rá, mint „egy szervezet ön-reprezentálása, amelyeket a szervezet nyújt magáról a viselkedésén, a kommunikációján és a szimbólumain keresztül, amik ennek kifejezési formái”. Ezen megállapításokat szeretném kivetíteni Camilla Parker-Bowles-ra. Annak ellenére, hogy ő nem egy szervezet, hanem egy személy, a viselkedése, kommunikációja együtt, szorosan formálják a róla kialakított képet. A legnagyobb különbségnek imázs és hírnév között azt tartják, hogy az imázs egy szubjektív tudati információbázis, amely személyhez kötött; a hírnév ezzel ellentétben alapvetően a tettekről és cselekedetéről szól, melyek objektívak. (Szeles, 2014)

Szeles négy fontos fogalmat mutat be, az imázst, a hírnevet, az arculatot és a márkát. Az imázsra úgy utal, mint azon érzékelések és asszociációk, amik az emberi elmében formálódnak, tehát ebben az esetben azok a gondolatok, amik Kamillával kapcsolatban a felszínre törnek. Van, akinek az adományozás, de a legtöbbeknek ebben az időszakban a házasságtörés, a *Camillagate* és az őt és Károlyt körülvevő botrány juthatott eszébe elsőnek. A hírnév alatt azt az általános tiszteletet érthetjük, amiben egy vállalatot a választói részesítenek, Kamilla esetében tehát a közvélemény azon részét, aki hajlandó nem teljesen elítélni őt, próbálja megérteni mindkét oldalt.

Arculatnak azon belső jellemzőket tekintjük, amelyek központiak, megkülönböztethetőek és tartósak. Kamilla esetében játékonysági kezdeményezéseit és az osteoporosissal kapcsolatos kiemelkedő és lelkiismeretes munkáját az ő arculatának tekinthetjük. Márkáról pedig akkor beszélünk, amikor azon szimbólumokra és jellemzőkre gondolunk, amelyeket a vállalatok megkülönböztetés céljából használnak. Kamilla esetében vállalt márkaépítésről a vizsgált időszakban nem beszélhetünk.

A hírnevet azonban nem csupán definiálni és felépíteni lehet, hanem igen egyszerű lerombolni is. Warren Buffett úgy gondolja, hogy „20 év kell egy hírnév felépítéséhez, és 5 perc a lerombolásához”. A hírnév elvesztésének, sérülésének pedig számtalan oka lehet, ide tartozik a pletykák és híresztelések csoportja is. A hírnév lerombolásában résztvevő felek pedig sokszor

jogi lépésekkel találhatják szembe magukat. „Magyarországon Alaptörvénye V. cikkének (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy a jó hírnevét tiszteletben tartsák. a jó hírnév védelme a véleménynyilvánítás, szólásszabadság egyik korlátja.” (Szeles, 2014) Tehát a sajtó igen súlyos következményekkel szembesülhet, amennyiben megsérti valaki jó hírnevét.

3. KUTATÁSI EREDMÉNYEK SZÁMOKBAN

Az elemzés során 145 darab olyan cikket vizsgáltam, amelyben nemcsak megemlítik Kamilla nevét, hanem valamilyen információt is közölnek személyével kapcsolatban. A három hetilapra lebontva a *The People*-től 44 darab, a *Sunday Mirror*-tól 77 darab, a *Sunday Tribune*-től pedig 24 darab cikket vettem elemzésem alapjául. Ezeket mind elolvastam, elemeztem.

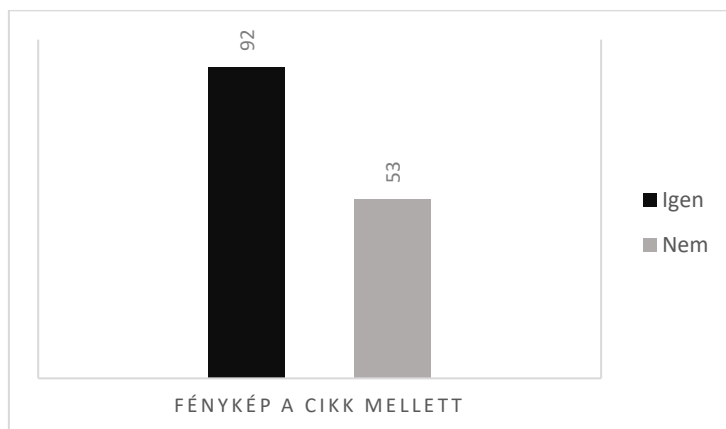
Leginkább a kronológiai sorrend felállítására törekedtem, és megvizsgáltam, hogy évente hány cikk jelent meg, ami tartalmazta az alábbi keresőszavak, kifejezések egyikét: „*Camilla Parker Bowles*”, „*Mrs Parker Bowles*”, „*Camilla*”. Az eredményeket a következő diagram segítségével szeretném ismertetni:

1.ábra

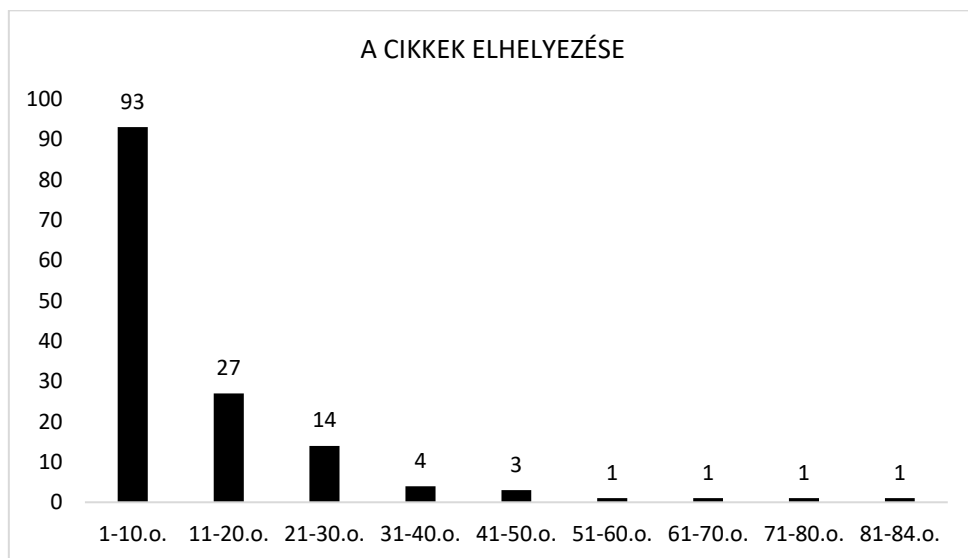
Ahogy azt már korábban megfogalmaztam az első releváns sajtómegjelenéstől kezdve (1980 január 13) egészen Diana hercegné haláláig (1997 augusztus 31) vizsgáltam a cikkeket. Szeretném kiemelni az 1. ábrán látható információk közül, hogy 1980-tól egészen 1991-ig igen csekély számban jelent meg cikk Kamilláról, azonban 1992-ben éles váltás következik, majd 3 év alatt több, mint hétszeresére nő a Camilla Parker Bowles-t érintő cikkek száma. 1996-ban újabb éles váltás történik, hiszen a megjelent cikkek száma majdnem felére csökken, azonban ez az időszak nem tart sokáig, hiszen 1997-re már ismételten növekedést láthatunk, annak ellenére, hogy azt az évet csak augusztus végéig vizsgáltam. A különböző számokat és megingásokat, illetve hirtelen növekedéseket a Károly, Diana és Kamilla híres „szerelmi háromszögében” bekövetkezett változások alakíthatták ilyen mértékben.

Az időrendi sorrend vizsgálatán túl megfigyeltem, hogy a cikkek mellett jelent-e meg valamilyen fénykép vagy csupán egyszerű szövegrésről beszélhetünk. Az eredmény a következő:

2.ábra

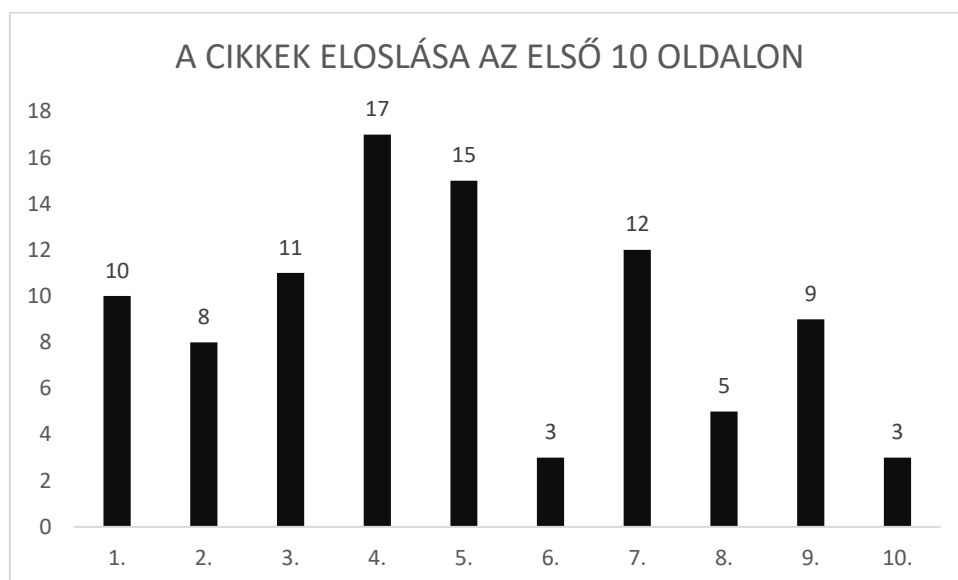
A megvizsgált cikkek esetében (lásd a 2.ábrát) 92 alkalommal jelent meg kép a következő személyekről: Kamilla brit királyné, Diana walesi hercegné, III. Károly brit király és Andrew Parker Bowles, aki Kamilla királyné volt férje. Tehát az esetek több, mint 63,5% százalékában mellékeltek valamilyen fotót a cikkekhez.

3.ábra

Kitértem annak vizsgálatára is, hogy az elemzett cikkek hányadik oldalon helyezkedtek el, tehát mekkora hírértéket tulajdonítottak a bejegyzéseknek. A Kamilláról szóló cikkek 93 alkalommal, azaz az esetek több, mint 63 százalékában az első tíz oldal valamelyikén szerepeltek. A többi cikk szintén főleg a harmincadik oldalig volt megtalálható, a

nyolcvannegyedik oldalig már csak elvétele találhatunk egy-egy bejegyzést, jellemzően ezek pár mondatból álló, apróbb megjegyzések voltak. Vizsgáltam továbbá azt is, hogy a 145 cikk hogyan oszlott meg az első tíz oldal között, tehát hányszor került címlapra egy beszámoló, illetve melyik oldalon voltak legtöbbször megtalálhatóak a Kamilláról szóló cikkek.

Ahogy azt a 4. ábra szemlélteti, címlapra tíz Kamillával kapcsolatos cikk került, a számok alapján pedig látjuk, hogy legtöbbször a negyedik és ötödik oldalon helyezték el a hozzá fűződő cikkeket.

4. KAMILLA BRIT KIRÁLYNÉ MÉDIAREPREZENTÁCIÓJA 1980-TÓL 1997-IG

4.1. Az első 10 év

Kamilla királyné, ismertebb nevén Camilla Parker Bowles 1980 és 1992 között ritkán írtak a különböző hetilapok, azonban már itt is találtam igen éles megfogalmazásokat és álláspontokat.

Az első cikket, amelyet vizsgáltam 1980 január 1-jén a *The People* folyóirat jelentette meg:

„MÉG egy igazi úriember, mint Károly herceg is időt töltött egy barátja feleségével, aki épp a békefenntartó erőkkkel van távol Rodéziában. Azonban távolról sem egy kikacsintgatásról beszélhetünk ebben a szituációban, aminek egyesek szeretnének beállítani, hiszen semmi sem lehet ártatlanabb - vagy kényelmesebb - mint ez a bizonyos régi cimboras társasága.

A FELESÉG, Camilla Parker-Bowles számára ez maga a szőke herceg társaságát jelentette- még lovagolni is együtt mentek - míg férje, Andrew, a Blues and Royals hadtest ezredese távol van, és a királynő, illetve a haza védelmében teljesít szolgálatot.

A HERCEG számára ez egy lehetőség arra, hogy egy vonzó hölgygel pihenjen anélkül, hogy a neve felkerülne a királyi feleségek végtelen listájára. Károly, elárulhatom, már régóta élvezi közeli barátai feleségeinek »biztonságos« társaságát. A sok felhajtás mellett, ami minden lépését követi a szingli lányokkal, nagyon örül egy plátói együttlétnek egyik barátja feleségével.”
(saját fordítás J. V.)¹

Ez az első és hónapokig az egyetlen cikk, amelyben megjelent Kamilla, ám már itt is áthallásos módon ábrázolták: miközben férje a királynő és a haza védelmében szolgálatot teljesített ő (az ekkor még agglegény) Károllyal múlatta az időt. Ez önmagában még nem okozhat nagy felháborodást, azonban a múltbéli és a későbbi események fényében igazán másként festenek a tények. Hiszen a cikkíró nem említi, de annak érdekében, hogy más nézőpontból figyelhessük meg az általa leírtakat érdemes tudni, hogy Károly és Kamilla rövid ideig randevúztak, mielőtt Károly elutazott tengerészeti szolgálatot teljesíteni és Kamilla ez idő alatt feleségül ment Andrew Parker-Bowles-hoz, az anyakirályné egyik kedvelt testőréhez, aki egyben Károly régről ismert barátja is volt.

A *Sunday Mirror* cikke tíz hónappal később november 2-án a következőkről számolt be:

„Károly herceg és új barátnője, Lady Diana Spencer már a második hétvégét töltik egymás társaságában. A herceg barátjánál, Andrew Parker-Bowles ezredesnél és feleségénél, Kamillánál szálltak meg, akik a múlt hétvégén is vendégül látták őket.

¹ Charles, Safe Dates. (1980 január 13). *The People*, old.: 10

Károly herceg pénteken késő este érkezett a Wiltshire állambeli Chippenham közelében található vidéki birtokra, és a 19 éves Lady Diana is ott maradt éjszakára. Tegnap a herceg és Mrs. Parker-Bowles a vadászattal töltötték a napot. Legalább három rókát öltek meg. Lady Diana nem csatlakozott a vadászathoz.” (saját fordítás J. V.)²

Ez az első cikk, amelyben Dianát és Kamillát egy lapon említették, de közel sem az utolsó. Igaz itt nem kap éles megjegyzéseket Kamilla, azonban fontosnak érezték megemlíteni, hogy Kamilla és Károly Diana nélkül, együtt hódolt közös szenvedélyüknek, a vadászatnak.

Újabb kilenc hónap telik el Kamillát megemlítő cikkek nélkül, ám egy jelentős eseményhez kapcsolódóan mégis cikkeznek róla:

„A 41 éves Andrew Parker-Bowles ezredes és gyönyörű felesége, a 33 éves Kamilla különleges helyet foglalnak el Károly herceg életében. Camilla Parker-Bowles-t akkor kérték ki tanácsért, amikor Károly herceg azon gondolkodott, hogy megkéri Lady Diana kezét. Parker-Bowles-ék Wilts melletti Chippenham közelében lévő, zegzugos birtoka pedig ideális találkozóhely lett a herceg és kedvese számára udvarlásuk alatt. Az ezredes gyakran állta a világsajtó kérdéseinek áradatát anélkül, hogy valaha is elveszítette volna a hidegvérét. A Parker-Bowles család biztosan rendszeres látogatói lesznek Highgrove-nak.” (saját fordítás J. V.)³

Kamilla ebben a cikkben először szerepel úgy, mint Károly herceg tanácsadója és megtudhatjuk, hogy Károly igazán ad a véleményére, ha ilyen fontos kérdésben is kikéri azt.

Három hónap elteltével a királyi család egyik inasa, Barry igen izgalmas nyilatkozatot ad a *The People* hetilapnak:

„Természetesen voltak más barátnők is, és Barry elárulja, ők hogyan segítettek a hercegnek a kísérők kiválasztásában. Elmondja, hogy a pletykák szerint a walesi herceget sok éven át erősen befolyásolta barátnők kiválasztásában két férjes asszony, Lady Tryon egy buja ausztrál, akit a herceg körében Kanga néven ismertek, és Camilla Parker-Bowles, egy lovassági tiszt felesége.

Barry így nyilatkozott: »Mindkét nő két legközelebbi barátjának a felesége. Kanga esetében a találgatások szerint többről volt szó, mint egyszerű és egyenes barátságról.« A hűséges inas gyorsan eloszlatja a gyanút, miszerint szerelmi kapcsolatról van szó: »Ez egy tisztességtelen célzás volt« - jelentette ki - »A herceg egyszerűen nem az a fajta ember, aki házasság nőkkel szórakozik, nemhogy olyanokkal, akik a barátai feleségei.«” (saját fordítás J. V.)⁴

² Charles dates his Di again. (1980 november 2). *Sunday Mirror*, old.: 2.

³ (1981. augusztus 30). *Sunday Mirror*, old.: 19.

⁴ Calls the queen 'mummy' and moans about money. (1983. január 16). *The People*, old.: 3

Itt újból találkozhatunk azzal, hogy Kamillát és Kangát, egyik másik férjezett asszonyt Károly legfőbb bizalmasainak állítanak be annak ellenére, hogy Károly és Diana ekkor már több, mint két éve házasok.

Több, mint két év telik el eseménytelenül, amikor is 1985 szeptember 29-én a *The People* a következő cikket közli:

„Diana hercegnő szíve romokban azon pletykák miatt, hogy házassága válságban van - jellemezték tegnap a királyi pár barátai. Egyikük szerint a 24 éves hercegnő »szívdöfésként« reagált az ilyen hírekre. Az amerikai Vanity Fair magazinban megjelent riportot, amely szerint boldogtalan, össze nem illő pár lennének, »teljes képtelenségnek« nevezték. A magazin angol szerkesztője, Tina Brown által írt cikk Károly herceget puhánynak nevezte, és azt állította, hogy ő és Di teljesen összeférhetetlenek. Di hercegnőt a Dinasztia sorozatban játszó »super-bitch« Alexis Carringtonhoz hasonlították, de Lady Camilla Parker Bowles, a herceg egyik legközelebbi barátja a házasság előtt azt mondta: »Nem tudom, hogy az emberek miért írnak ilyeneket. Valami nagyon össze lehet keveredve a fejükben, mert amit állítanak, az teljes képtelenség, csak szenzációs baromság.«» (saját fordítás J. V.)⁵

El is érkeztünk az első cikkhez, ami arról ír, hogy Diana és Károly házassága mintha megingani látszana. Itt Kamilla úgy szerepel, mint a támogató fél, aki nem is érti, hogy lehet ilyen és ehhez hasonló „szenzációs baromságokat” összehordani.

Ezt követően ismételten sok idő, majdnem négy év telik el, amikor 1989. május 21-én a *Sunday Mirror* a következő címmel publikálja az alábbi cikket: *A herceg játszik (a játszótárs pedig nem Diana)* (saját fordítás J. V.)

„Egyre több találgatás keringett a rózsaszín fürdőruhás »titokzatos« szépségről, aki egy milliomos jachtján hetyegett vele. A játékos párosról képek is készültek, amelyeken Törökország partjai előtt úszkáltak, napoztak és vízisíeltek, miközben Diana otthon királyi kötelezettségeket teljesített.

Bárhová ment Károly a nyolcnapos, régészeti lelőhelyeket felkereső útja során, a polgári vezetők mindenütt kérdezősködtek: »Hol van a feleséged?«. Végül a királyi segédek kénytelenek voltak elárulni, hogy a 41 éves Kamilla volt a kísérője, aki régóta barátja, és akit egykor leendő menyasszonyaként emlegettek. Hogy minden a legnagyobb titokban maradjon, Kamillát férje, Andrew Parker-Bowles ezredes, a királynő tanácsadója kísérte el. »A titkolózásuk nevetséges volt, és úgy tűnt, hogy van valami rejtegetnivaló« - mondta egy török újságíró. A múlt hét végén Károly kénytelen volt ígéretet tenni: »A FELESÉGEMMEL is el fogok jönni Törökországba«. Tegnap hazarepült, hogy újra találkozzon Dianával. (saját fordítás J. V.)⁶

⁵ Gossip is a stab in the heart to Di. (1985. szeptember 29). *The People*, old.: 3.

⁶ Prince at play (and the playmate isn't Diana). (1989. május 21). *Sunday Mirror*, old.: 3.

Ebben a cikkben Kamillára már nem úgy hivatkoznak, mint a tanácsadójára, hanem mint a korábbi menyasszonyjelöltjére. Sőt az egyetlen dolog, ami megmentette őket attól, hogy még több pletyka áldozatává váljanak az Kamilla férjének jelenléte volt. Azonban szeretnék rámutatni arra, hogy ez nem sokat jelent, hiszen később nyíltan vállalták, hogy nyílt házasságban élnek.

4.2. 1990-1993-ig tartó időszak

1990 október 14-én három cikk is nyilvánosságra került azzal kapcsolatban, hogy Károly karsérülést szenvedett, de – mint a sajtóban megjelent – nem kell aggódni, hiszen a már említett két közeli barátjának feleségei Camilla Parker-Bowles és Patti Palmer-Tomkinson (Kanga) gondját viselik és enyhítik súlyos depresszióját, miközben Diana továbbra is Londonban látja el a királyi család tagjaiként felmerülő kötelezettségeiket.

Pár hónappal később 1991. január 27-én a *Sunday Mirror*-ban ismételten arról cikkeznek, hogy Kamilla Károly hű bizalmasa és soha senkivel nem lesz olyan közvetlen, mint vele, hiszen közös érdeklődési körökkel rendelkeznek. Fél évvel később A *The People* július 7-én már a következőt írja:

„Diana »megalázva érzi magát«, amikor arról olvas, hogy Károly ismét Camilla Parker Bowles asszonyság társaságát keresi. Kamilla, 43, karcsú és vonzó, a tehetséges Andrew Parker Bowles dandártábornok felesége. Mindketten régóta a királyi család számos tagjának kedvencei, köztük a királynőnek és Fülöp hercegnek, de Dianának mindenbizonnyal nem. Ő fenyegetésnek tekint Kamillát annak ellenére, hogy semmi sem utal arra, hogy bármi illetlenség történt volna közte és Károly között. A szőke Kamilla, Károly egyik régi szerelme, és egyben ő a keresztapja fiának, Thomasnak. Kamilla gyakran volt háziasszony a Károly által Highgrove-ban adott vacsoraesteken, Diana távollétében. Ez is mélységesen bosszantotta Dianát. Kamilla valószínűleg Károly legközelebbi és legigazibb barátja, aki szelíden képes meghallgatni a problémáit, és megnyugtani, lecsendesíteni őt. Nem lehet kétséges, hogy a férfi házassági problémákat beszélt meg vele, ami szintén nagyon bosszantotta a feleségét. Károly 1972-ben találkozott először az akkor még élénk Camilla Shanddel, és megrészegült a társaságától. Egy ideig összekapcsolódott a nevük, de Károly egy hercegnőt keresett. Ebből a kapcsolatból azonban nagy megértés és kölcsönös szimpátia alakult ki. A kapcsolatuk mára megromlott, mert mindketten mást választottak.” (saját fordítás J. V.)⁷

Szeretnék rámutatni arra, hogy 1991-re már nyílt titokká válik, hogy Diana hercegnét zavarja a bensőséges kapcsolat, ami férje Károly és az ő régi barátja/szerelme között a mai napig töretlen.

⁷ Charles and Di paper over cracks as their fairy tale crumbles. (1991. július 7). *The People*, old.: 21

Itt már a cikkekben sem úgy hivatkoznak rá, mint a támogató félre, aki segítette eljegyzésüket, hanem mint a nőre, aki talán közelebb áll hozzá, mint saját felesége.

Ugyanezen a napon a *Sunday Tribune* is izgalmas híreket publikált:

„Az elhidegült életükkel kapcsolatos találgatások 1987 őszén jöttek lázba, amikor a herceg 33 egymást követő napon át Balmoralban tartózkodott olyan régi barátokkal, mint Lady Kanya Tryon és Camilla Parker-Bowles, míg Diana Londonban maradt a gyerekekkel. A hercegnő egy élénk koktélparti beszélgetés során kitartóan védekezett házasságát érintő vádak ellen. »Tudom, mit gondolnak az emberek, de elkerülhetetlenül gyakran fogunk különválni, a munkánk természetéből fakadóan« - érvelt. »A házasságunk nagyon jó, de nem látjuk egymást annyit, amennyit kellene«.

MÍG a hercegnő elfogadja a férfi magány iránti vágyát, kevésbé engedékeny a férfi társaságát illetően. Amikor Károly tavaly eltörte a karját egy lovaspólóbalesetben, hosszú barátsága a katona feleségével, Camilla Parker-Bowles-szal felvirágozott. Kamilla, aki osztozott Károly érdeklődésében a vidéki sportok iránt, mindig is különleges helyet foglalt el a szívében. Károly életrajzírója, Penny Junor úgy nyilatkozott, hogy Kamilla volt az a lány, akit szeretett és elvesztett. »A herceg mélyen beleszeretett Kamillába - egyes barátok szerint jobban, mint bárki másba. A lány szerelmes volt belé, és egy pillanat alatt hozzáment volna feleségül. Sajnos, soha nem kérte meg a kezét. Addig hezitált, amíg Kamilla le nem mondott róla. Csak akkor jött rá, hogy mit veszített, amikor Kamillát visszavonhatatlanul elvesztette. Míg Diana titokban, bár összeszorított fogakkal, de elviseli ezt a barátságot, a türelme elfogy, amikor a herceg gyermekeit is elhanyagolja.«” (saját fordítás J. V.)⁸

Ahogy olvashatjuk, az újságírók már semmit nem szépítenek. Ténnyé vált, hogy a királyi tündérmese szertefoszlani látszik és ennek nagy mértékben a férjezett asszony, Camilla Parker-Bowles az okozója. Már nem kérdés, hogy hogyan hivatkoznak Kamillára, már nem egy támogató fél, nem egy tanácsadó, nem egy férjezett asszony és már nem is egyszerűen egy régi barát, hanem egy régi szerelem, ami talán nem is olyan elfeledett, mint ahogy azt gondolták.

1992-ben az előző évhez képest már ötszörösére nő a cikkek száma, így a következőkben már ezek közül csak a legfontosabbakat kívánom bemutatni. Olyan cikkeket válogattam ki, amelyek lényegesek annak bemutatásában, hogy a nyomtatott sajtó milyen képet kívánt adni Kamilláról. Ebben az évben már egyre több beszámoló szól arról, hogy Kamilla és Károly szoros viszonya elég furcsán hat, illetve egyre több pletyka jelenik meg azzal kapcsolatban, hogy Diana és Károly kapcsolata megromlani látszik.

⁸ Royal rivals: till death us do part. (1991. július 7). *Sunday Tribune*, old.: 22

1992. június 7-én a *Sunday Tribune* a következőket jelenteti meg:

„Károly barátai között állandóan felbukkan Camilla Parker Bowles neve. Ő a Household Cavalry katonai egység egyik dandártábornokának a felesége, és a herceg korábbi barátnője. A pletykák szerint Kamilla túlságosan is élvezi Károly társaságát. Együtt festenek, hosszú, kísérő nélküli sétákat tesznek közösen a vidéken, és együtt horgásznak a Dee folyó partján Skóciában. Tavaly állítólag Toszkánába ment vele nyaralni, és a célozgatások olyan mértékűek voltak, hogy kénytelen volt megtörni a hallgatását: »Elmondták, hogy mit írnak az újságok. Szerintem ez arra sem méltó, hogy beszéljünk róla. A vádak teljes mértékben badarságok.«” (saját fordítás J. V.)⁹

Itt tehát Kamilla tagadja, hogy szerelmi kapcsolat lenne közte és Károly között. Ez a későbbiekben fontos lesz, mivel hamarosan kiderül néhány további lényeges esemény a kapcsolatukhoz köthetően.

Kevesebb, mint egy hónap telik el és június 28-án a következő cikk jelenik meg:

„Ahogy a kapcsolatuk fejlődött, Diana kételkedni kezdett Camilla Parker Bowlesban, az új barátban, akit a herceggel együtt szerzett. Úgy tűnt, Kamilla tisztában volt Károly és Diana ritka magánbeszélgetéseinek minden részletével, és tanácsokat adott, hogyan lehetne a legjobban bánni a herceggel. Morton beszámol egy meg nem nevezett barát visszaemlékezéséről, miszerint Diana sírva, mélyen feldúltan telefonált neki, miután meghallotta, hogy Károly a fürdőszobájában mobiltelefonon beszélget és ezt mondja a telefonba: »Bármilyen történjék is, én mindig szeretni foglak.«” (saját fordítás J. V.)¹⁰

Azt, hogy vajon ki lehetett a vonal másik végén nem tudjuk meg, de a később történtek ismeretében feltételezhető, hogy a szívhez szóló üzenet Kamillát célozta meg. Már ennek fényében is érdekesen hat az ezt megelőző nyilatkozat, amelyben Kamilla képtelenségnek titulálja a Károllyal folytatott viszonyáról szóló feltételezéseket.

Ugyanebben az évben már napvilágra kerülnek a hírek, melyek szerint Diana walesi hercegné bulimiával küzd és többször próbált meg öngyilkosságot megkísérelni. A nyilvánosságban megjelenő hírek alapján ezen problémáinak egyik okozója pedig egyértelműen Kamilla és Károly kapcsolata.

Ebben az időszakban több cikk jelenik meg Károly és Kamilla különös kapcsolatáról, Diana pedig ráragasztja Kamillára a „Rottweiler” becenevet, ezt fontos megemlíteni, mivel a későbbiekben az újságírók sokszor így hivatkoznak Kamillára. Ezennel pedig el is érkeztünk

⁹ Diana: the blues and the royals. (1992. június 7). *Sunday Tribune*, old.: 1

¹⁰ Tarnishing of Diana's golden aura. (1992. június 28). *Sunday Tribune*, old.: 10

az egyik legfontosabb eseményig Kamilla és Károly kapcsolatában. Megjelenik az első cikk az úgynevezett „*Camillagate Tape*”-ról. Ez egy egyórás felvétel, egy Károly és Kamilla között lezajló igen szenvedélyes telefonbeszélgetésről. Itt még nem közölnek pontos részleteket – de amint azt látni fogjuk, arra is sor fog kerülni.

1992. november 15-én mindhárom általam vizsgált újság több cikket is megjelentet a témához kapcsolódóan. Most két hosszabbat emeltem ki, ami összefoglalja, hogy pontosan mennyit is tudnak még akkor a méltán híres kazettákról. Először a *Sunday Tribune* cikkét kívánom ismertetni:

„Károly szereti a Rottweilereket: A Daily Mirror a Diana/Károly/Kamilla történetet a címlapján közölte, a meglehetősen helytelen »Camilla Confidential« logóval díszítve. (...)

Egy képet, amelyen Károly és Kamilla egy Range Roverbe szállnak be, hogy együtt, kíséret nélkül menjenek piknikezni, egy belső oldalas kép koronázta meg, amelyen 1975-ben egy szerelmesek monogramjával faragott fa előtt állnak. Az olvasó bocsánatot nyerhet, ha azt feltételezi, hogy a monogramokat e »szerelmesek« monogramjai adták, de közelebbről megvizsgálva ez nem igazolódik.

Megtudjuk, hogy a pár 23 éves korában szeretett egymásba. Károly habozott, a királyi család nem tartotta Kamillát elég megfelelőnek, Károly elment a tengerre, Kamilla pedig egy másik »jó párti«, Andrew Parker- Bowles, a királynő testőre és Károly cimborája mellett tette le a voksát, akihez aztán feleségül is ment. A tragédia színhelye meg volt teremtve. Károly később úgy hivatkozott Kamillára, mint »az egyetlen nő, aki igazán megért engem«. A tragikus iróniához hozzátartozik, hogy Károly Kamilla Wiltshire-i otthonában kérte meg a 19 éves Diana kezét.

Kamillának van egy pár mandzsettagombja, amelyen összefonódó »C« betűk vannak, amelyek valószínűleg nagyobb jelentőséggel bírnak, mint a fára vésett kezdőbetűk. (...) Kamilla és Károly évek óta hetente egyszer találkoznak, általában vasárnap este - írja a Mirror. Pénteken azonban kiderült, hogy a szokásos találkozásuk időpontja hétfő este volt. A tudósítások nagy része arra összpontosít, hogy hol tudták megszervezni romantikus randevúikat, a barátok házaik használva, és igyekeztek elkerülni azokat, ahol gyerekek vannak otthon az ünnepek alatt.

A Mirror vádaskodva írja, hogy mindig Kamilla volt az, aki felkutatta a helyszínt. Péntekre A herceg »másik nőjének teljes hihetetlen története" kezd egy kicsit fáradni, annak ellenére, hogy szerdán és csütörtökön alaposan beszámoltak arról a hajnal 1 órás telefonbeszélgetésről, amelyet Károly 1989 decemberében folytatott Kamillával.

A telefonhívásról szóló információnak nincs forrása, és a szavahihetőség is kezd fogyni. Kamilla férjét lekapták, amint a Mirror egy példányát tartja a kezében, és »kitalációnak« nevezi a híreket. (...)

Csütörtökre a Kamilla-riportok fölött már a »Világhírű« felirat tündökölt. Valami nagy dolog volt készülöben. Kamilla egyre inkább a »rosszfiú« szerepét kapta a

nagy jelenetre való felkészülésben. Úgy tűnik, ő volt Károly háziasszonya a Highgrove-i vacsoraesteken, szegény Diana.

A királyiak ráadásul Kamilla mellé álltak, miután Andrew Morton azt állította, hogy ő volt a fő oka a királyi házasság felbomlásának. Meghívták őt a királyi páholyba Ascotban, szegény Diana.

Végül pénteken: »Lelepleződött! Károly szerelmi felvétele. A beszélgetésről, amely olyan szenvedélyes szóváltásokat tartalmazott, mint a »szeretlek" és az »imádlak«, alig tudunk meg többet, mint amit eddig is tudtunk. A leleplezés az, hogy a kazetta elérhető.«

Az ember szinte azt várta, hogy az újság középső részére ingyen ajándékként felragasztva eladják. Péntekre visszatérünk azoknak a házaknak a felsorolásához, ahol Kamilla és Károly megengedhette magának azt, amit szeretett volna. (...)Diana nem érzi magát rosszul, boldogan bizonygatja, hogy a média az ő oldalán áll. Szegény Károly, mint mindig, szegényebb sajtót kap. (saját fordítás J. V.)¹¹

Ezt a hírt a *The People* is közölte a harmadik oldalon:

Károly herceg és Camilla Parker Bowles titkos randevút tervezett, amíg férje távol volt, hogy a betegekben segítsen a mentősök sztrájkja alatt. A pár telefonon keresztül próbált diszkrét találkozót szervezni egy barátjuk Wiltshire-i kastélyában. Ugyanebben a beszélgetésben a herceg azt mondta Kamillának, hogy »szereti és imádja őt« a Daily Mirror által múlt héten nyilvánosságra hozott felvétel szerint.

Az intim késő esti hívás idején azt mondták, hogy Kamilla férje nem részletezett »sürgős feladatot« látott el, és titkos randevút terveztek, miközben a betegekben segített. (...) Végül a pár, akik egymást a »Gladys« és »Fred« beceneveken szólítják, a Bowoodban, egy 4000 hektáros Wiltshire-i birtokon remélték randevút, amely Shelburne grófjának tulajdona. Ő a herceg egyik legközelebbi barátja és az ő otthona ideális helyszín lenne Károly és Kamilla találkozására. A telefonbeszélgetés akár egy órán át is tartott. (...)A szerelmi kazetta, amely a Daily Mirror szerint valódi, vihart kavart királyi körökben, és megingatta a közvélemény szimpátiáját Diana hercegnő iránt. A James Gilbey agglegénnyel folytatott felvett beszélgetése két héttel azután történt, hogy férje titokban felhívta régi szerelmét.

A herceg és a 43 éves Kamilla még 1980-ban is találkoztak, hét évvel a házassága után, de még azelőtt, hogy Károly feleségül vette Di-t. Az akkori otthona, a 17. századi Bole-hyde Manor Wilts közelében gyakran látták Károly Aston Martin Volante-ját a felhajtón parkolni. Barátai bizalmasan megjegyezték, hogy Andrew Parker Bowles gyakran teljesített külföldi katonai szolgálatot.

A Károly és Kamilla közötti titkos románcról szóló állandósult pletykák ellenére Parker Bowlesék mindig is nyilvános egységet mutattak. A héten Andrew Parker Bowles odáig ment, hogy a felesége királyi barátságáról szóló állításokat »kitalációnak« nevezte, és ragaszkodott hozzá: »Ez az egész egy baromság«. De elhallgatott, miután a felvétel részletei nyilvánosságra kerültek.

Az pedig nem titok, hogy az elmúlt hat évben a házaspár egyre önállóbb életet élt. Míg Kamilla a család Wiltshire-i otthonában élt, addig Andrew 52 egy barátjánál

¹¹ Charles loves Rottweiler: exclusive. (1992. november 15). *Sunday Tribune*, old.: 7

lakott Londonban. (...) Margit egy vacsoraasztal-beli kirohanásban világossá tette, mit gondol Charles barátjáról, Kamilláról. Kiabált: »Ki fog megszabadítani ettől a viharos nőtől?« (saját fordítás J. V.)¹²

Habár ezek a lapok nem közölték a teljes beszélgetés leiratát, de a kutatási kérdés megválaszolása miatt fontosnak tartom ismertetni, hogy pontosan miről is szólt ez az intim telefonhívás. A beszélgetésből bemutatott részlet során Károly és Kamilla azzal foglalkozott, hogy helyszínt keressenek a következő titkos találkozásjukra.

„Kamilla: Annyit gondoltam rád Yarábyban.

Károly: Valóban?

Kamilla: Egyszerűen úgy értettem, hogy nem lehattunk ott együtt.

Károly: Reménytelen. Ha itt lehetnél - vágyakoztam arra, hogy néha megkérdezzem Nancyt.

Kamilla: Miért nem teszed meg?

Károly: Nem merem.

Kamilla: Szerintem nagyon szerelmes beléd.

Károly: Mmm.

Kamilla: Bármit megtenne, amit csak kérsz tőle.

Károly: Mindenféle embernek elmondaná.

Kamilla: Nem, nem tenné, mert túlságosan félné attól, hogy mit mondanál neki. Azt hiszem, megvan. Attól tartok, hogy szörnyű ezt mondani, de tudod, az ilyen embereknek nagyon mély érzései vannak irántad, olyan nagy befolyással vagy rájuk.

Károly: Tényleg?

Kamilla: És te... Azt hiszem, mint mindig, most is alábecsülöd magad.

Károly: De lehet, hogy szörnyen féltékeny vagy ilyesmi.

Kamilla: Ó! (nevet) Na ez a lényeg! Kíváncsi vagyok, lehet, hogy az lenne, gondolom.

Károly: Sosem tudhatod, ugye?

Kamilla: Nem, lehet, hogy a kis zöldszemű szörnyeteg ott lapul benne. De úgy értem, az a helyzet, hogy olyan jó vagy, hogy az embereknek megtiszteltetés ha a bizalmadba fogadod őket. De nem tudom, hogy elárulnának-e téged. Tudod, igaz barátok.

Károly: Tényleg?

Kamilla: Elaludtál?

Károly: Nem, itt vagyok.

Kamilla: Figyelj, drágám. Ma este megint beszéltem Daviddal. Lehet, hogy nem lesz semmi jó.

Károly: Jaj, ne!

Kamilla: Elmondom, hogy miért. Nála vannak az egyik Crawley lány gyerekei és a dadusuk is marad. Holnap újra felhívom. Megpróbálja őket péntekre halasztani. De arra gondoltam, hogy alternatívaként talán felhívhatnám Charlie-t.

Károly: Igen.

Kamilla: És meglátjuk, hogy ott is meg tudjuk-e csinálni. Tudom, hogy csütörtökön jön vissza.

(...)

Kamilla: Olyan csodálatos lenne, ha csak egy éjszaka lenne, ami megadná amire vágyunk, ugye?

Károly: Igen, az lenne. Hogy boldog karácsonyt kívánjak neked.

Kamilla: (nem érthető) boldog. Ó, ne is gondoljunk a karácsonyra. Nem bírom elviselni. (Szünet) Mész aludni? Szerintem jobb lenne, nem igaz, drágám?

Károly: (álmos hangon) Igen, drágám.

¹² Charles, Camilla and the absent Husband. (1992. november 15). *The People*, old.: 3

Kamilla: Azt hiszem, kimerítetted magad a sok kemény munkában. Most már aludnod kell, drágám.

Károly: (Álmos) Igen, drágám. Igen, úgy lesz.

Kamilla: Mielőtt még itt lennének azok a tomboló gyerekek. Holnap lesz Tom születésnapja... Jól vagy?

Károly: Mm, jól vagyok.

Kamilla: Beszélhetnék veled? Remélem, mielőtt azok a tomboló gyerekek...

Károly: Mikor jönnek be?

Kamilla: Hát általában Tom egyáltalán nem szokott felébredni, de mivel holnap van a születésnapja, lehet, hogy csak úgy kitántorog az ágyból. Fél kilenc előtt nem lesz... Jó éjt, drágám.

Károly: Drágám...

Kamilla: Tényleg szeretlek.

Károly: (Álmosan) Mielőtt...

Kamilla: Fél kilenc előtt.

Károly: Próbálj meg felhívni

Kamilla: Igen, ha tudsz. Szeretlek Kedvesem.

Károly: Jó éjt, drágám.

Kamilla: Szeretlek

Károly: Én is szeretlek ... Nem akarok elbúcsúzni.

Kamilla: Szép volt, hogy ezt megtetted. Te okos egy vénség vagy. Szörnyen jó agy lapul ott, nem igaz? Ó, drágám, azt hiszem, most már pihentetned kellene az agyadat. Jó éjt.

Károly: Jó éjt, drágám, Isten áldjon.

Kamilla: Szeretlek, és nagyon büszke vagyok rád.

Károly: Én is annyira büszke vagyok rád.

Kamilla: Ne butáskodj. Soha nem értem el semmit.

Károly: De bizony, elértél.

Kamilla: Nem, nem értem el.

Károly: A nagy eredményed az, hogy szeretsz engem.

Kamilla: Ó, drágám.

Károly: (álmos hangon) Könnyebb, mint leesni egy székről. Elszenveded ezeket a megaláztatásokat, kínzásokat és rágalmakat...

Kamilla: Bármit elszenvednék érted. Ez a szerelem, ez a szerelem ereje. Jó éjt.

Károly: Jó éjt, drágám. Úgy hangzik, mintha egy hatalmas zsinórt húznál magad után, amire több száz bádogdoboz és konzervdoboz van erősítve. Biztos a telefonod. Jó éjt, mielőtt lemerül az elem. (Jó éjt)

Kamilla: Szeretlek.

Károly: Nem akarok elbúcsúzni.

Kamilla: Én sem, de aludnod kell egy kicsit. Viszlát.

Károly: Szia drágám.

Kamilla: Szeretlek

Károly: Szia.

Kamilla: Remélhetőleg reggel beszélünk.

Károly: Kérlek.

Kamilla: Szia, szeretlek

Károly: Jó éjt.

Kamilla: Jó éjt.

Károly: Jó éjt.

Kamilla: Örökké szeretni foglak.

Károly: Jó éjt.

Kamilla: Jóéjt', szia drágám.

Károly: Jó éjt.

Kamilla: Jó éjt.

Károly: Jó éjt.

Kamilla: Szia, szia

Károly: Megyek.

Kamilla: Szia.

Károly: Megyek.

Kamilla: Elmentem

Károly: Jó éjt. Megyek, hogy megnyomjam a cicit.

Kamilla: Rendben drágám, bárcsak az enyémet nyomkodnád.

Károly: Istenem, bárcsak így lenne. Erősebben és erősebben.

Kamilla: Oh Drágám

Károly: Jó éjt.

Kamilla: Jó éjt.

Károly: Szeretlek.

Kamilla: (ásít) Szeretlek. Nyomd meg a cicit.

Károly: Imádlak. Jó éjt.

Kamilla: Jó éjt.

Károly: Jó éjt.

Kamilla: (dob egy puszit)

Károly: Jó éjt.

Kamilla: Jó éjt, drágám. Szeretlek.

. . (Károly leteszi a telefont.) . . .”

(saját fordítás J. V.)

Véleményem szerint ez a telefonbeszélgetés magáért beszél. Az újságok egymás után kezdték lehozni a hívás különböző részleteit. Tizenkét alkalommal hangzik el a szeretlek szó és párnak huszonnégy alkalommal kellett elköszönnie, mire végleg letették a telefont. Miután ez a beszélgetés napvilágra került, már nem volt kérdés, hogy Károly és Kamilla kapcsolata nem csupán barátság. Egyértelművé vált, hogy szeretők, innentől kezdve nehéz volt tagadni kettejük viszonyát.

Ugyanebben az évben a botrány ellenére már csak néhány cikk jelent meg Kamillával kapcsolatban. Az egyik arról ír, hogy Károly egy franciaországi nyaralás alkalmával Mr.Parker néven foglalt szobát. Sokak szerint viccnek szánta ezen tettét, mások úgy gondolják, hogy ezzel is Dianát akarta bántani. Többször latolgatták azt is, hogy vajon milyen kapcsolat alakul ki Károly és Kamilla között azután, hogy lebuktak és már nem kell semmit titkolniuk.

Időközben megszületett a döntés, hogy Károly és Diana külön folytatják életüket, majd december 20-án a *The People* magazin a következőt jelentette meg:

„Károly herceg szembeszállt a királynővel, hogy fenntartsa kapcsolatát régi szerelmével, Camilla Parker Bowles-szal. Őfelsége a Buckingham-palotában szembeszállt a fiával, és utasította őt: »Hagyd abba a hancúrozást Kamillával«. De a herceg azt mondta dühös anyjának: »A társasági életem az én dolgom«.

A veszekedés 12 héttel azelőtt történt, hogy bejelentették Károly és Diana különválását. Egy királyi forrás szerint: »Károly annyira belezúgott, hogy bármit megtett volna, hogy megtartsa őt. Nemcsak a feleségét kockáztatta, hanem azt is,

hogy elveszíti a királlyá válás esélyét.« »Most Diana megengedi neki, hogy továbbra is találkozhasson Kamillával, de minden találkozásnak teljesen diszkrétnek kell lennie - zárt ajtók mögött.«

Kamilla több éve Károly szeme fénye. Dédnagymamája Alice Keppel, VII. Edward korábbi walesi herceg szeretője. Amikor Kamilla találkozott Károllal, azt mondta: »A dédnagyanyám a te dédnagyapád szeretője volt. Úgy érzem, van bennünk valami közös«. Alig néhány hónappal románcuk kezdete után Károly elutazott hat hónapos haditengerészeti szolgálatra a HMS Minervára. Egy hónappal később Kamilla eljegyezte férjét, Andrew-t. (saját fordítás J. V.)¹³

A találgatások véget értek, Károly kiállt amellett, hogy szeretné kapcsolatát megtartani Kamillával. Úgy gondolom az is érdekes adalék, valahol a történelem humorossága, hogy már Kamilla felmenője is Károly egyik felmenőjének szeretője volt. Illetve egy másik érdekesség, hogy Diana nagypja, Károly említett felmenőjének VII. Edvárdnak a keresztfia volt.

4.3. 1993-1995-ig tartó időszak

Miután fény derült arra, hogy Kamilla már nem csak egy jó barát és tanácsadó, hanem egy házasságtörő és egy szerető, aki a szeretett Diana hercegné házasságát tönkretette igen más hangnemben kezdtek el megjelenni a vele kapcsolatos cikkek.

1993. január 1-jén a *The People* a következőket írta:

„Az Év Rottweilere: Camila Parker-Bowles. Zavarba ejtő, hogy brigádvezető férje még mindig figyelmen kívül hagyja a kormányzati irányelveket azzal, hogy nem tett rá szájkosarat.” (saját fordítás J. V.)¹⁴

Ebből az idézetből is látható, hogy Kamilla méltósága már nem lényeges, amikor megjelentetnek róla egy cikket. A fentebb olvasható rövid bejegyzésben egyszerűen egy kutyahez hasonlítják, ezzel becsületét és méltóságát a földbe tiporva. A továbbiakban már Kamilla férjéről, Andrew Parker Bowles-ról is elkezdnek cikkezni, aki többször is úgy nyilatkozik, hogy szeretne feleségével együtt maradni és Károlynak is megbocsát. Lehetséges, hogy ebben az engedékenységekben az is közrejátszott, hogy neki is volt szeretője.

És el is érkeztünk ahhoz a ponthoz, amikor felfedték azt a kazettát, ami a „*Camillagate tape*” nevet kapta. A hírek szerint 27 kazetta került nyilvánosságra. Ebből kettőt kapott fel a média, az egyik az a beszélgetés, amit már korábban bemutattam annak érdekében, hogy kontextusba

¹³ Charles snubs his mum over Camilla. (1992. december 20). *The People*, old.: 13

¹⁴ Grrrrr, snarl. (1993. január 3). *The People*, old.: 11

helyezzem a történeteket. Azonban akkor kihagytam azt a részletet, ami igazán nagy felháborodást keltett, amikor az újságokba került és már nem csak utaltak a beszélgetésre. Íme egy részlet a felvételből:

„Kamilla: Mmmm, borzasztóan jól érzed magad...

Károly: Ó, hagyd abba! Végig akarlak tapogatni, végig téged, fel és le, be és ki...

Kamilla: Oh!

Károly: Különösen befelé és kifelé

Kamilla: Ó, pont erre van szükségem most.

Károly: Tényleg?

(Ezen a ponton a "szkenner" hangja megszólal a beszélgetés fölött, hogy rögzítse a dátumot. Dec. 18.).

Kamilla: Tudom, hogy felélénkítene, nem tudnék elviselni egy vasárnap estét nélküled.

Károly: Ó, Istenem!

Kamilla: Ez olyan, mint az a Start The Week című műsor. Nem tudom nélküled kezdeni a hetet

Károly: Én töltöm meg a tankodat!

Kamilla: Igen, megteszed

Károly: Akkor meg tudsz birkózni vele

Kamilla: Akkor minden rendben van.

Károly: És mi lesz velem? Az a baj, hogy hetente többször is szükségem van rád.

Kamilla: Mmmm. Nekem is szükségem van rád egész héten, állandóan.

Károly: Ó, Istenem, csak a nadrágodban élnék, vagy valami ilyesmi. Sokkal egyszerűbb lenne!

Kamilla: (nevet) Mivé szeretnél válni? Egy bugyivá? Ó, te egy bugyiként térsz vissza?

Károly: Vagy Isten ments, hogy Tampon legyek. Amilyen szerencsém van!

Kamilla: Te egy komplett idióta vagy! Ó, micsoda csodálatos ötlet!

Károly: Amilyen a szerencsém, ledobnak a vécébe, és örökké ott kavarognék a tetején, és soha nem mennek lefelé!

Kamilla: Ó, drágám!

Károly: Amíg a következő át nem jön.

Kamilla: Vagy talán visszajöhetnél dobozként

Károly: Miféle doboz?

Kamilla: Egy doboz Tampax, hogy folyamatosan tovább tudj menni. Oh drágám, csak téged akarlak most...

Károly: Tényleg?

Kamilla: Mmmm

Károly: Én is

Kamilla: Kétségbeesetten, kétségbeesetten, kétségbeesetten.”

(saját fordítás J. V.)

Nem csodálkozhatunk azon, hogy innentől kezdve Kamilla hírneve összeomlott, másról sem szóltak a velük kapcsolatos cikkek, mint az említett felvételtől. Rengeteg terjedelmes riport és

cikk jelent meg az ügyel kapcsolatban, amikor is január 24-én a *The People* közölt egy cikket, amelyben a királynő is szerepet kapott:

„A KIRÁLYNŐ és Károly herceg titkos megbeszélést folytatott a megcsalt férjjel, Andrew Parker Bowles dandártábornokkal, miután a múlt héten a *The People* című lapban megjelent a Camillagate-felvétel. A találkozó célja az volt, hogy megoldják a királyi családban egyre súlyosbodó válságot, amely Károlynak a katonatiszt feleségével, Kamillával folytatott viszonya miatt alakult ki.

Egy királyi forrás a *The People*-nek nyilatkozott: »Az a sokat emlegetett gyomorrontás, amely a királynőt és Károlyt sújtotta, nem is jöhetett volna jobbkor. Ez adott nekik egy kis lélegzetvételnyi időt, hogy rendbe hozzák ezt a zűrzavart, mielőtt teljesen elszabadulna a pokol«. »A királynő elnökölt a megbeszéléseken, és csak néhány megbízható tanácsadója vehetett részt a titkos találkozón. Két órán át tartott, és a leírások szerint »őszinte« és néha viharos volt, de végül sikerült egy békés megállapodást kötni«. A királynő hangsúlyozta a királyi család előtt álló problémákat, amelyeket Károlynak a kétgyermekes anyával, Kamillával való kapcsolata okozott, aki 19 éve házasságban az 52 éves dandártábornokkal: »Felszólította, hogy álljon ki a királyi család mellett és tartsa meg álláspontját.«» (saját fordítás J. V.)¹⁵

Szeretnék arra rámutatni, hogy Kamilla itt már nem csak a saját hírnevét veszélyeztette, hanem a brit uralkodócsaládét is, méghozzá oly mértékben, hogy a királynőnek kellett értekezletet tartania az ügy kezelésével kapcsolatban. Ám amíg a médiában leginkább Kamillát hibáztatták érdemes nem elfelejteni, hogy Károly ugyanúgy tönkretette saját és szeretője házasságát is.

A következő időszakban majdnem minden cikk a beszélgetésről számolt be, és az újságírók már olyan magánéleti témákkal is elkezdtek foglalkozni, hogy Kamilla mit csinál szabadidejében, továbbá Andrew Parker-Bowles életébe is nagyobb betekintést kaptunk. Vagyis azt mondhatjuk, hogy a hercegi pár barátaiból ekkorra már hírértékkel rendelkező közszereplőkké váltak.

Felröppentek pletykák is Kamilla és Andrew válásával kapcsolatban, azonban ezeket a vádakokat az érintettek mindig visszautasították. Arról is többször írtak a lapok, hogy Károly ilyen helyzetekben biztosan nem lehet király, az pedig, hogy Kamillának bármilyen köze legyen a trónhoz teljességgel elfogadhatatlannak tűnt a közvélemény szerint.

Erre utaló ilyen és ehhez hasonló cikkek jelentek meg, mint amit a *The People* december 12-én közölt:

¹⁵ Charles, Camilla and The Queen The secret talks. (1993. január 24). *The People*, old.: 1

„Károlynak valaha is királynak kell-e lennie? Az ötlet, hogy a herceg, aki a hírhedt Camillagate-felvételeken azt mondta, hogy egy nap Camilla Parker Bowles tamponja akar lenni, viselje a koronát, megosztotta a nemzetet. A yorki főapát Károly ellen fordult, azt állítva, hogy erkölcsileg alkalmatlan a királyságra. Két vasárnapi újságban megjelent véleménycikkek szerint az anglikán papságnak csak 38 százaléka támogatná Károlyt, mint leendő királyt és egyházfőt, ha bebizonyosodna, hogy házasságtörést követett el. A különleges »szószéki felmérésben« megkérdezettek közel 34 százaléka úgy vélte, hogy a herceg Camillával való kapcsolata alkalmatlanná tenné őt. Egy másik, 100 általános zsinati tag körében végzett felmérés szerint 47 százalék ellenezte, hogy egy házasságtörő legyen az egyház feje. Mások védik Károlyt.” (saját fordítás J. V.)¹⁶

Láthatjuk, hogy itt már a vallási erkölcsösség kérdése is felmerült, hiszen a házasságtörés az anglikán egyház szemében is bűn, ebben az esetben pedig mindkét oldalon fennál a bűnbeesés vádja. Arra a tényre is szeretném felhívni a figyelmet, hogy Kamilla katolikus vallású, ami szintén nézeteltérésekhez vezethet a jövőben.

A következő esemény, amiről több publikáció is készült, az Diana nyilatkozatát követte. A walesi hercegné ugyanis ebben az időszakban jelentette be, hogy visszavonul a nyilvánosságtól. Ezt követően Károly pedig rögtön Kamillához rohant, azt ugyan nem tudjuk meg, hogy milyen okból.

Az időben elérkeztünk 1994-hez amikor megtudhattuk, hogy Károlyt kirabolták és Kamillától kapott, közös monogramjukkal ellátott mandzsettagombjától is megfosztották. Majd március 20-án már tettelegességgel fajult a Kamillát övező folyamatosan növekvő feszültség. A *The People*-ben ezt a cikket olvashatjuk arról a napról:

„Dühös vásárlónők zsemlével és kiflivel bombázták Camilla Parker-Bowles-t, amikor meglátták őt egy szupermarket parkolójában. A nő sírva menekült, miközben a nők dühüknek adtak hangot a Károly herceggel való barátság miatt. A tömeg gúnyolódott és gyalázkodott, amikor meglátták őt egyedül a helyi Sainsbury's Chippenham Wiltshire parkolójában. Kamilla (46) visszavonult a sortűz alatt. Egy szomszéd azt mondta: »Nagyon feldúlt volt. Nyilvánvalóan helytelenítették a Károlyhoz fűződő barátságát.« A szupermarket egyik alkalmazottja azt mondta, hogy az incidens elijesztette Kamillát: »Régebben minden pénteken eljött, de mióta ez történt, nem láttam.«” (saját fordítás J. V.)¹⁷

¹⁶ Talking Point. (1993). *The People*, 1

¹⁷ Shoppers hurl buns at unhappy Camilla. (1994). *The People*, 5

A Kamilláról alkotott vélemény itt már tagadhatatlanul negatív. Őt állították be minden probléma okozójaként. Annak ellenére, hogy ő is hibázott még mindig szeretném azt kiemelni, hogy Károly ugyanannyira volt hibás, mint ő, mégsem kapott ilyen jellegű támadásokat. Az eset után nem sokkal pedig Károly tiszta vizet öntött a pohárba, egy televíziós interjúval, amiben részletesen mesél Dianával való házasságáról és Kamillával folytatott viszonyáról.

Az interjúról és a közben megírt memoárról számos cikk jelent meg, ezek közül szeretném kiemelni a *Sunday Tribune*-ét, amely július 3-án jelent meg:

„A brit trónörökös állítólagos szeretőjének, Camilla Parker Bowlesnak a férje tegnap kijelentette, hogy nem tervez elválni feleségétől, miután Károly herceg a televízióban bevallotta házasságtörését. A walesi herceg szerdán egy szenzációs televíziós interjúval döbbsentette meg a nemzetet, amelyben elismerte, hogy házasságtörő kapcsolata volt, amikor Diana hercegnővel kötött házassága megromlott az 1980-as évek második felében. Károly régi szerelme, Camilla Parker Bowles volt az a nő, akire a vallomásában utalt.

»Semmi sem változott« - idézte a Sun bulvárlap Andrew Parker Bowles (54) dandártábornokot, amint azt társainak mondta. A lap szerint nem áll szándékában válópert indítani. »Mindig is tolerálta 46 éves felesége királyi viszonyát, mert a pár... nyitott házasságban él«. »Neki is vannak szeretői« - írta a lap.

A viszony beismerése Károly 150 perces adásában Parker Bowles-ék 21 éve tartó házasságának legkeményebb próbatételének számít, amióta egy titokban rögzített felvételen állítólag Károly herceg és Kamilla intim szexuális beszélgetésbe bonyolódott. A brit botrányra éhes sajtó által »Camillagate-tapenek« nevezett felvétel 1993-ban került nyilvánosságra.

Kamilla és Károly kezdeti rövid románca 1973-ban ért véget, amikor a férfi hat hónapos tengeri szolgálatra távozott. Egyes beszámolók szerint Károly végtelenül hezitált a házassággal kapcsolatban, míg mások szerint Kamilla nem tudott szembenézni azzal, hogy királynő legyen, és elutasította a férfit. Károly állítólag teljesen összetört, amikor megtudta, hogy a lány később jó barátja, Andrew Parker Bowles jegyese lett.

Eközben a walesi herceget figyelmeztették, hogy az egyház és az állam szétválasztására irányuló lépések veszélyeztethetik a monarchia jövőjét. A yorki érsek, reagálva azokra a találgatásokra, hogy a herceg talán nem akar majd az anglikán egyház feje lenni, amikor király lesz, világossá tette, hogy az egyház határozottan ellenezni fogja az egyház szétválasztását.” (saját fordítás J. V.)¹⁸

Vagyis egyértelművé vált, hogy az eddigi híreszteléseknek van alapjuk, hiszen maga Károly vallotta be viszonyát Kamillával, azt is részletezve, hogy a házasságtörés már több éve,

¹⁸ Camilla's husband unmoves. (1994. július 3). *Sunday Tribune*, old.: 11

pontosabban az 1980-as évek második fele óta tart. Tehát az is beigazolódni látszik, hogy az első pletykák, amikben Diana és Károly házasságának megingását elemezték nem voltak alaptalanok.

Szeretnék visszautalni az összes említett cikkekre, amiben Kamilla tagadta és „badarságnak” nevezte az ő és Károly kapcsolatát ért vádakát és ezen információk fényében a híres rodéziai nyaralás és Kamilla tanácsadói szerepe is új értelmet nyer. Megtudhatjuk azt is, hogy Kamilla férjét miért nem zavarták a félrelépések, hiszen nyíltan vállalta, hogy nyitott házasságban éltek feleségével.

A *Camillagate* tape nyilvánosságra hozatala, a boltban Kamillát ért támadás és Károly őszinte vallomása pedig a következő történetet okozták. A *The People* augusztus 18-án erről számolt be:

„Károly herceg rettegő szeretője, Camilla Parker Bowles a királyi kazettás botrány után éjjel-nappal öröket fogadott, mert paranoiás volt, hogy a fanatikus királpártiak megtámadják. Meggyőződése lett, hogy rajta van egy monarchista bérgyilkos listán, és még a rendőrségnek is hangot adott félelmeinek, amely egy magas rangú nyomozót küldött hozzá, hogy beszéljen vele.

A *The People* elárulja, hogy nem sokkal azután, hogy a »Camillagate« nevű mocskos felvétel részletei a címlapokra kerültek, Camillát zaklató telefonhívások és gúnyolódások is gyötörték az utcán a Károlyhoz fűződő viszonya miatt. Több falubeli megdobálta zsemlével, a helyi supermarketben pedig a vásárlók könnyekre fakasztották a Károlyhoz fűződő intim kapcsolatára vonatkozó gúnyolódásaikkal.

Barátai rábeszéltek Camillát, hogy szereltesen fel egy ultrahigh tech riasztórendszert, amely közvetlenül a helyi rendőrségre van bekötve, arra az esetre, ha betörők törnének be a Corsham Wiltsben lévő, félreeső otthonába. A bristoli székhelyű Alarm Service Group telepítette a berendezéseket a család vidéki kastélyába, és a testőrök walkie-talkie-kkal járőröztek a birtokon több napon át. A cég szóvivője elmondta: »Üzletünk jellegéből adódóan nem tudunk egyedi esetekről beszélni«. Egy barát azonban elárulta: »Az otthona általában egy nyugodt hely volt, de a felvétel után olyan lett, mint egy erődítmény. Mindenhol riasztók voltak.«” (saját fordítás J. V.)¹⁹

Kamilla életét innentől kezdve teljesen meghatározta a róla alkotott, média által kreált kép. Addig amíg Károlyt, mint a királyi család tagját hivatalos kommunikációval, biztonsági megfigyeléssel és mindenhol a nyomában járó őrkkel védték, addig Kamilla magára maradt az összes megalapozott és jogos félelmével együtt. A köztisztvisletben álló ezredes feleségéből,

¹⁹ Minders for Camilla after hit-list fear. (1994. augusztus 18). *The People*, old.: 5

a királyi család barátjából és Károly legfőbb tanácsosából egy közutálatnak „örvendő”, házasságtörő szeretővé vált. Természetesen a helyzetén az sem segített, hogy addigra Diana hercegné körül igazi személyi kultusz alakult és rengetegen szó szerint rajongtak érte, Kamillát okolva nem működő házasságáért.

Az ezt követő hónapokban többek között például cikkeztek arról, hogy Károly Dianaval közös hálósobájában tartotta a Kamillától kapott bizalmas szerelmesleveleket, amiket a hercegné meg is talált. Illetve többször szóltak arról a hírek, hogy Diana igen nehezen dolgozza fel, hogy Kamillát választották helyette és féltékenysége sem hagyott alább. Több igen bulváros és humorosnak mondható cikk is megjelent a botrányt érintően. Ezek közül kiemelném a *Sunday Mirror* október 16-án megjelent cikkét:

„17, 7, 47, 23, 1, 38 HÁROM szám, amit Charles királyhoz illőnek tart - 17, 7, 47 - a nap, amikor Camilla Parker Bowles megszületett, 23 az évek száma, amióta viszonyuk tart; 1, ami Kamilla londoni Cundy Street-i lakásának száma, ahol először szeretkeztek; 38 a szám ahányszor azon a bizonyos telefonhíváson jó éjszakát kívánnak egymásnak. „(saját fordítás J. V.)²⁰

Ami pedig még ezeknél az érelődő rövid cikkeknel jobban megmozgatta az olvasótábor, az a *The People* által indított szavazás volt, amiben négy kérdésre kerestek választ. A kérdéseket és az ezekre kapott eredményeket az alábbi táblázatban összesítettem:

Kérdés	Igen	Nem	Nem tudom
Szeretné, ha továbbra is Károly örökölné a trónt abban az esetben ha elveszi Kamillát?	33%	62%	5%
Amennyiben Károly elveszi Kamillát szeretné, hogy ő legyen I Kamilla királynő?	21%	76%	3%
Sokak szerint Károlynak realizálnia kellett volna, hogy érzései Kamilla iránt a monarchiát fenyegetik és véget kellett volna vetnie a köztük lévő kapcsolatnak. Egyetért?	64%	31%	5%
Sokak szerint Károlynak realizálnia kellett volna, hogy érzései Kamilla iránt fájdalmat okoznak Dianának és a gyermekeiknek, így véget kellett volna vetnie a Kamillával folytatott kapcsolatnak. Egyetért?	78%	18%	5%

(saját fordítás J. V.)²¹

²⁰ One's won the lottery! We predict the lucky numbers that the royals might go for. (1994. október 16). *Sunday Mirror*, old.: 28

²¹ How did you vote? (1997, január 12) *The People*

Ez a felmérés részletes képet ad az akkori angol társadalom megítéléséről. A válaszadók több, mint fele ellenezné, ha Károly úgy lenne király, hogy Kamilla a felesége, arról pedig szinte hallani sem akarnak, hogy Kamilla királyné helyett királynő legyen. A válaszadók több mint fele úgy gondolja, hogy Károlynak szem előtt kellett volna tartania a monarchia érdekeit, a legmagasabb százalékot pedig az a kérdés érte el, ami arra utalt, hogy Károlynak figyelembe kellett volna venni családja érzelmeit.

Károly pedig egy hosszabb televíziós interjú keretein belül Jonathan Dimbleby újságíró segítségével elmesélte az ő és Kamilla viharos kapcsolatát az elejétől a végéig. A 150 perces interjút pedig a *Sunday Mirror* foglalta össze egy több oldalas cikkben. Ezt szeretném a következőkben még lényegretörőbben összefoglalni.

A cikk elején arról olvashatunk, hogy Károly és Kamilla 12 évvel ezelőtt, azaz 1982-ben kezdték első viszonyukat. Barátságból gyorsan szerelemmé mélyült a köztük lévő kapcsolat, amit Károly tört meg azzal, hogy elutazott a Karib-tengerre egy 8 hónapos szolgálati útra. Kamilla azonban, mivel Károlytól semmilyen házassági ígéretet nem kapott végül hozzámment a férfi egyik jó barátjához Andrew Parker-Bowles-hoz.

Viszonyuk másodszorra a 70-es évek végén lángolt fel, amikor férje újra bevezette Kamillát a királyi körökbe. A cikk így fogalmaz ezekről az időről:

„Az egész királyi udvar - írja - beleszeretett »jó humorába« és »szelídségébe«. Károly herceg azt mondta Dimbleby-nek, hogy Kamilla volt az ő »támpontja«.”
(saját fordítás J. V.)²²

Órákon át telefonáltak és a szerelem újból fellángolt köztük, amikor hirtelen Károly úgy döntött, hogy megtalálta a tökéletes hercegnőt és feleségül vette Lady Diana Spencer-t. Károly ebben az időben elmondása szerint bevallotta Dianának, hogy Kamilla egy igen bizalmas barát és megígérte, hogy többé Dianán kívül nem lesz más nő az életében. Az ígéret ellenére az esküvő előtt még egyszer találkoztak Kamillával és egy gravírozott karkötőt adott át neki búcsúajándékként, a nászéjszakát pedig a királynő egyik udvarhölgyével töltötte.

Az elkövetkező időszakról Károly úgy nyilatkozott, hogy csak társasági összejöveteleken találkozott Kamillával, majd 1986-ban újra felkereste régi szerelmét arra hivatkozva, hogy a házassága menthetetlenül megromlott. Károly úgy nyilatkozik Kamilláról, mint éltető erőről,

²² Prince and his love in heart to heart over their future. (1994. december 11). *Sunday Mirror*, old.: 4-5

akire bármikor támaszkodhatott. És Dimbley azt is megerősíti, hogy a köztük lévő kapcsolat igazi szerelem.

Ez az interjú feltételezésem szerint azért látott napvilágot, hogy az embereknek bemutassák milyen mély és legyőzhetetlen az ő szerelmük. Azonban a kérdés bennem továbbra is megválaszolatlanul marad. Miért is vette el Károly Dianát ha egész életében ilyen mély érzelmek kötötték Kamillához? Illetve, ha ilyen elsöprő szerelem van köztük, miért tagadták minden lehetséges helyen a feltételezéseket a köztük lévő viszonyról?

A hírek az interjút követően csendesedni látszottak. Olvashattunk arról, hogy Diana nem hajlandó kritizálni Kamillát, abból az okból, hogy egy nap ő lehet gyermekei mostohaanyja, más újságok pedig Andrew Parker Bowles új szeretőjéről írtak. A következő pár cikk pedig arról szólt, hogy Kamillán sürgősségi nőgyógyászati beavatkozást kellett végrehajtani, Károly pedig végig mellette volt.

4.4. 1995-től 1997 augusztus 31-ig tartó időszak

1995-ben az első cikket január 15-én a *Sunday Mirror* jelentette meg. Ebben hosszasan írnak arról, hogy saját családja azt javasolja, hogy soha ne menjen hozzá Károlyhoz, hiszen ő egy beképzelt és végtelenül önző alak. Kíváncsiak arra, hogy vajon Károly azután is érdeklődik-e majd Kamilla iránt, miután már többé nem számít „tiltott gyümölcsnek”. Pontosan idézve így nyilatkoztak:

„A királynő teljesen feldúlt az egész zűrzavar miatt, de nem tehet semmit. »Mrs Parker elárulta, hogy Kamilla családja mindig is azt tanácsolta neki, hogy ne házasodjon be a királyi családba, mivel úgy érezték, hogy nem lenne túl kellemes. »Nem hiszem, hogy Kamilla valaha is vágyott volna arra, hogy királynő legyen. « »De ha Károly és Kamilla összeházasodnának, szerintem nagy hibát követne el. Nem hiszem, hogy túlélne királyként. »Kamilla úgy gondolja, hogy ő a leggyűlöltebb nő az országban. « »Tudja, hogy úgy tekintenek rá, mint »a másik nőre«, a nőre, aki letaszította a trónról Dianát, az évszázad egyik legnépszerűbb nőjét. Ezt a keresztet nem könnyű cipelni.«” (saját fordítás J. V.)²³

Látható, hogy már a saját családja is úgy gondolja, hogy ez a viszony helytelen és Kamilláról mások is úgy vélekednek, mit a „másik nőről”. Ebben a hónapban pedig újra szóba kerül Andrew Parker Bowles szerelmi élete is. Januárban sokat írtak Kamilláról és az egyik

²³ Andrew's affair was an open secret. (1995. január 15). *Sunday Mirror*, old.: 13

legjelentősebb a *Sunday Tribune* által közölt publicisztika, amiben arról írnak, hogy Kamilla várhatóan egyszer úgyis királynő lesz. Megfogalmazzák, hogy Dianát a britek dicsőítik, azonban innentől be kell érniük az ő teljes ellentétével, Kamillával.

Éles kritikát fogalmaznak meg arról, hogy mit várnak el egy hercegnőtől, Kamillát pedig egy karikatúrán ábrázolják.

„A hercegnő legyen kedves, szerény, félénk és cinkos; ne legyen harcias, gondolkodó: ösztövé és független. A britek azt akarják, hogy a hercegnőjük jól nézzen ki, és ne hasonlítson a Nyugati boszorkányára, ahogyan Kamilla egyes fotókon. Azt akarják, hogy segítsen a szegényeken és a hátrányos helyzetűeken, ahogy Diana tette(...) A Kamillával kapcsolatos szinte minden kritika a külsejét és a viselkedését érinti. Állandóan humortalannak és unalmasnak állítják be. Amikor nem sokkal karácsony előtt elmosolyodott, két újság is címlapra tette az eseményt, és fényképekkel bizonyította.” (saját fordítás J. V.)²⁴

Forrás: Sunday Tribune 1995.01.15; 16.o

1.kép

A cikk tovább ír Kamilla esélyeiről majd ismételten arról olvashatunk, hogy Károly és Kamilla között milyen régre visszavezethető ez a nagy szerelem. Itt már kedvesebben írnak Kamilláról, igaz ezek a mondatok Károly életrajzi könyvét veszik alapul:

²⁴ The woman who could be queen. (1995. január 15). *Sunday Tribune*, old.: 16

„Ha megnézzük a tizen- és huszonéves korában készült képeket, könnyen meglátjuk azt a játékos, pajkos fiatal nőt, akibe Károly beleszeretett. És könnyű elképzelni azt a magabiztosságot, amellyel a lány az első találkozásukkor odament hozzá, és azt mondta: »A dédnagyanyám, Alice Keppell volt az ön dédapjának [VIII. Edward királynak] a szeretője. Mit szólsz hozzá?« Jonathan Dimbley nemrégiben megjelent életrajza szerint. messze a leghitelesebb beszámoló a herceg életéről: »Camilla Shand csinos volt, pezsgő, és nemcsak a szájával, hanem a szemével is mosolygott. Ellentétben másokkal, akikkel találkozott, ő nem volt kacér, és nem hivatkozott. Könnyen nevetett, és ugyanazokon a butaságokon, amelyek Károlyt könnyekre fakasztották a nevetéstől.«” (saját fordítás J. V.)²⁵

A következő időszakban szinte havi rendszerességgel röppen fel valamilyen pletyka Kamilla személyével kapcsolatban. Írnak arról, hogy már a trónörökös gyermekei is anyjuk lelkiállapota miatt aggódnak, máshol azt olvashatjuk, hogy Károly kijelenti: nem áll szándékában feleségül venni Kamillát. Nagy port kavart az is, hogy Kamilla évek óta hűséges szobalánya képeket készít róla a hálósobájában és ezeket sikertelenül próbálja pénzzé tenni. Azonban nem csak Kamillát árulják el bizalmasai, Károly jobbkeze is kifecseg pár bizalmas információt.

Áprilisra már Károlyról is erősebb hangvételű cikk jelenik meg a *Sunday Tribune*-ben *Mit mondj, amikor találkozol a herceggel* címmel:

„Ne mondd: »A Camilla Parker Bowles-szal való kapcsolatod nyilvánvalóan annak a következménye, hogy anyád érzelmileg elérhetetlen volt számodra gyerekkorodban, és egy felsőbb osztálybeli brit férfi példája annak, hogy egy erős nőt keres annak érdekében, hogy csillapítsa bizonytalanság- és bűntudatát.«” (saját fordítás J. V.)²⁶

Már nem csak Kamillát hasonlítják a Nyugati boszorkányhoz, Károlyt is anyakomplexussal diagnosztizálják. Annak ellenére, hogy ő a trónörökös és a királyi család tiszteletreméltó tagja, mégsem úgy írnak róla. Hosszú idő után először pedig megjelenik egy cikk, ami egy szinte már ismeretlen stílusban fogalmaz Kamillával kapcsolatban.

A *The People* július 30-án a következőt jelentette meg:

„(...) Camilla Parker Bowles elköltözött a családi házából, és csatlakozott az elvált középkorú nők egyre növekvő sorához, akik szabadon új életet kezdenek. Ezzel - ha csak Károly herceg elég okos lenne ahhoz, hogy ezt észrevegye - felajánlotta neki azt az utolsó esélyt, hogy megmentse a trónt, amelyre annyira vágyik. Hiszen, ha Károly büszkén és bátran állna a nő mellé, akit szeret, a nemzet tapsolna. Részben örülnénk, ha vége lenne a képmutatásnak; egy utolsó búcsú a sunyiságnak,

²⁵ The woman who could be queen. (1995. január 15). *Sunday Tribune*, old.: 16

²⁶ What to say when you meet the prince. (1995. április 30). *Sunday Tribune*, old.: 12

a féligazságoknak és a titkos éjféli találkozóknek, amelyek annyira szigorúan titkosak, hogy mindannyian tudunk róluk. (...)

Nem sokat tudunk Kamilláról, de amit igen, az mindig is meglehetősen kedvesnek tűnt számomra. Nincs benne semmi Diana hiúságából - sőt, van valami megnyugtató a matrónaságában; egyértelműen sokkal élesebb és okosabb nő, mint az elődje, és majdnem ugyanolyan jó, ha arról van szó, hogy lépést tartson a korral. Végül is elvitte a fiát, hogy bejusson a Rolling Stones koncertjére a Wembleyben. Barátságos és társaságkedvelő nő, akit sokkal inkább nevetgélve lehet látni valamelyik legendás vacsorapartin, mint sorban állni egy bélmosásra. És megvan a képessége arra, hogy fiatal szerelmét, megtanítsa növények helyett emberekkel beszélgetni, hogy közelebb hozza őt ahhoz a többé-kevésbé valóságos világhoz, amelyben ő már évek óta él; és amelyről a férfi még mindig nagyon keveset tud. Károly állítólag attól fél, hogy a tönkrement házasságát (nem az övét, hanem Kamilláét megjegyzendő!) az emberek ellene fogják felróni. Szerintem, ha csak lehetőséget adna arra, hogy megismerjük őt, nagyon megkedvelnénk. És ki tudja? A folyamat során talán még Károlyt is elkezdenénk kedvelni.” (saját fordítás J. V.)²⁷

Ez az első olyan cikk a kutatásom során, amelyben azt írják, hogy Kamilla valamiben jobb lehet, mint Diana. Eddig a sajtóban konszenzus volt abban, hogy Diana mindenben jobb Kamillánál. Ezzel szemben most a rengeteg megalázó nyilatkozatot és karikatúrát, illetve gúnyolódást követően Kamilláról egy pozitív kép kezd kirajzolódni. Talán Kamilla és Károly évtizedekre visszanyúló lángoló szerelmi történetének bemutatása mégsem volt olyan haszontalan? Ez lehetett az az újságírói lépés, amely megváltoztatta vagy legalább jobb irányba terelte a Kamillával kapcsolatos nézeteket.

A következő időszakban felröppen pár hír arról, hogy Diana és Károly kapcsolata javulni látszik, a féltékeny fél pedig már Kamilla. Ezek a pletykák azonban gyorsan szertefoszlanak, miután Diana hatalmas összeget követel a válás során. Októberben pedig már arról írtak, hogy Károly meg fogja hívni magához Kamillát, hogy együtt töltsék az ünnepeket.

Nem telik el sok idő a Kamillát dicsérő cikktől számítva és máris több oldalon keresztül olvashatunk újból arról, hogy Kamilla sosem lesz olyan, mint Diana és fel sem fogható Károly mekkora kincset veszített, amikor lecserélte őt Kamillára.

November 20-án Diana walesi hercegné életút interjút ad, amit azóta *Panorama* interjúként emlegetnek. Erről több cikk is születik, de a *Sunday Mirror* inkább a következőről számol be december 10-én:

²⁷ How Charles could make Camilla his crowning glory. (1995. július 30). *The People*

„A királyi szerető, Camilla Parker Bowles szerint Diana hercegnő »ostoba« és »lökött« volt - állították tegnap este. A nő »könnyen manipulálhatónak« tartotta őt, és még Károly herceget is arra biztatta, hogy vegye feleségül Dianát, annak ellenére, hogy szerelmes volt belé. Kamilla állítólag azt mondta volt férje bátyjának, Richard Parker Bowlesnak, hogy nem bánja, ha Diana Károly felesége lesz, mert mindig is ő lesz a legközelebb a szívéhez. A Mail on Sunday című vasárnapi lapban sógornője ellen intézett rendkívüli támadásában Parker Bowles úr, aki a múltban elismerte, hogy alkoholproblémái vannak, azt mondta: »Ismerve a dráma szereplőit - a herceget, Dianát és Kamillát -, Dianát sajnálom a legjobban. Tény, hogy ha Kamilla gyerek lett volna a strandon, akkor más gyerekek homokvárát is ledöntötte volna.« Hozzátette: »Kezdetben azért bátorította a Károly és Diana közötti kapcsolatot, mert szerinte Diana nem volt normális.« »Soha nem látta Dianát fenyegetésnek. Kamilla úgy gondolta, hogy Diana vagy félkegyelmű, vagy teljesen őrült.«» (saját fordítás J. V.)²⁸

Ez a cikk sok kérdést vet fel és hagy megválaszolatlanul. A szerelmespárt, már elárulta egy inas, két szobalány, nem lenne meglepő, ha az ex férj alkoholproblémákkal küzdő testvére is így tenné. Azonban, ha van bármilyen valóságalapja ezeknek a vádaknak, akkor Kamilla még messzebbre kerülhet attól, hogy Károly oldalán királyné legyen.

Karácsony napján a *Sunday Mirror* arról számol be, hogy Károly teljesen kikelt magából, miután a királyi család olyan kommunikációt folytatott, szerelmi életével kapcsolatban, amibe ő nem egyezett bele.

„A dühös Károly herceg meg sem próbált uralkodni az érzelmein, amikor felhívta a királynő egyik legközelebbi tanácsadóját a palotában. Barátai szerint a Richter-skálán mérhető kirohanásában azzal vádolta az udvaroncok belső körét, hogy szándékosan próbálják örökre szabotálni a reményét, hogy szerelmével, Camilla Parker Bowles-szal összeházasodjon.

„»Ritkán láttam őt ilyen dühösnek« - mondta egy közeli barátja tegnap este.« Ez a düh olyan szintű volt, mint a Diana Panorama-interjúja miatti reakciója. »Tényleg kirobbant a palota tisztviselői ellen, és gyakorlatilag azzal vádolta őket, hogy felültették őt.« (...) Végül a vonakodó Károly beleegyezett abba, hogy a palota kiadjon egy nyilatkozatot, miszerint »nem áll szándékában« újra megházasodni, ami meghagyta neki a lehetőséget, hogy később meggondolja magát. (...). De aztán Károly tudta nélkül, a királyi tisztviselők csoportja úgy döntött, hogy továbbviszi a dolgot, és azt mondta az újságíróknak, hogy ez azt jelenti, hogy Kamilla soha nem lesz a felesége. (...) A forrás hozzátette: »Az igazság az, hogy Károly eltökélt szándéka, hogy király legyen. Ez az első számú prioritása. De meg van győződve arról is, hogy egy napon a brit közvélemény talán elfogadja, hogy ő feleségül veszi

²⁸ New mistress of Highgrove pops in. (1995). Sunday Mirror, 3.

Kamillát. (...) Ő és Kamilla is számítanak arra, hogy ez megtörténik.«”(saját fordítás J. V.)²⁹

Az 1995-ös év tehát Károly kiborulásával zárult, és reakciójából már leszűrhetjük, hogy mégis szeretné feleségül venni Kamillát, annak ellenére, hogy a brit közvélemény ezt ellenzi.

1996-ban az első cikkek között olvashattunk arról, hogy Kamilla lottózni jár, illetve arról is említést tettek, hogy Károly annak ellenére, hogy nem dohányzik megcsalta szintén nem dohányzó feleségét egy láncdohányossal. Írtak arról is, hogy Károly helyett már lehet rögtön Vilmos veszi át a trónt, illetve egy másik cikkben Kamillára úgy hivatkoztak, mint egy vén szatyorra, aki sosem fog Diana nyomába érni.

„Károly herceg ismét megnősül, menyasszonya pedig Camilla Parker Bowles lesz. A herceg közeli barátainak elmondta, hogy szerinte a közvélemény eléggé megenyhül ahhoz, hogy megengedje, hogy régi szeretője, és az egyetlen nő, akit valaha is igazán szeretett, a felesége legyen. Tegnap este egyik legközelebbi bizalmasa megerősítette: »Károly és Kamilla továbbra is nagyon közel állnak egymáshoz.« A herceg tisztában van azzal, hogy a palotában vannak olyan személyek, akik elkeseredetten ellenzik, hogy feleségül vegye Kamillát, vagy bárki mást. »De az igazság az, hogy nyitva tartja a lehetőségeit, és gondosan figyelemmel kíséri a közvélemény alakulását.« Eltökélt szándéka, hogy király legyen, amikor eljön az ideje, de biztosan nem nyugszik bele abba, hogy élete hátralévő részét feleség nélkül töltse.

Ez a hétvége jelenti élete hátralévő részének kezdetét. Meggyőződése, hogy a dolgok mostantól csak jobbra fordulhatnak.« Károly dühös volt, amikor a palota tisztviselői arról tájékoztatták az újságírókat, hogy úgy döntött, soha többé nem házasodik meg, és ostromozta őket, amiért »szándékosan félrevezetik« a brit közvéleményt. És mivel Diana elveszíti az Ő Királyi Fensége címet, Kamilla Ő Királyi Fensége, Wales hercegnője lesz, amikor hozzámegy Károlyhoz. (saját fordítás J. V.)³⁰

Károly tehát még mindig feldúlt a 1995-ben tett nyilatkozatának meghamisításával kapcsolatban és itt már egyértelművé válik, hogy bizonyos időn belül Kamillát szeretné feleségül venni. Tehát a királyi család kommunikációs stábja akármilyen keményen dolgozott, hogy tagadjon, Károly vállaltan új feleséget szeretne, bizalmasai pedig állítják, hogy Kamillát szeretné elvenni.

²⁹ He rages at plot to stop remarriage. (1995. december 24). Sunday Mirror, old.: 1,2

³⁰ Charles in new pledge to wed the only woman he has ever truly loved. (1996. július 14). Sunday Mirror, old.: 3

Károly és Diana válása után már arról cikkeztek, hogy Kamilla rögtön rohant is Károly karjaiba. Augusztus 18-án a *Sunday Mirror* érdekes fejleményekről számol be kettejük kapcsolatáról. Megtudhatjuk, hogy Kamilla a királyi családdal tart Balmoral-ba, a következőket írják:

"»Néhány nap múlva Károly szabad ember lesz, és a Kamillával való kapcsolata új dimenzióba lép.« »De a királynő teljes mértékben ellenőrizni akarja, hogy ez hogyan valósul meg.« Nem tetszik neki az ötlet, hogy mindenhol fotósok bukkanjanak fel. Ez egy nagyon kényes helyzet, és mindenki azt várja, hogy készül-e megrendezett kép Károlyról Kamillával, ami nagyon nyilvánvaló jele lenne a hivatalos elismerésnek«. A királynő, Fülöp herceg, Anna hercegnő és Tim Laurence kapitány tegnap érkezett Balmoralba András herceggel és lányaival, Beatricével és Eugéniával együtt. Károly és fiai a héten csatlakoznak a család többi tagjához. balmorali források szerint nem valószínű, hogy Kamilla magában a kastélyban marad. Ehelyett valószínűleg máshol kapna szállást a birtokon. (saját fordítás J. V.)³¹

Innentől még érdekesebb figyelmet fordítani arra, hogy a királyi család, mit közöl hivatalos kommunikációként, elfogadja-e Károly és Kamilla kapcsolatát vagy továbbra is tagadja viszonyukat, annak ellenére, hogy Károly nyíltan vállalja érzelmeit. A kiruccanás után pedig igen érdekes dolgok derültek ki, azt pedig már tudjuk, hogy a Palotának nem áll szándékában asszisztálni Kamilla és Károly kapcsolatához

„Tegnap este vita robbant ki azon állítások miatt, amelyek szerint Károly herceg együttműködött abban, hogy egy újság képeket szerezzen róla és szeretőjéről, Camilla Parker Bowlesről. A Buckingham-palota tisztviselői dühösen utasították vissza azokat a feltételezéseket, hogy részt vettek volna egy olyan kampányban, amelynek célja a képek »kiszivárogtatásával« a herceg kapcsolatának közvélemény általi támogatottságának növelése volt.

Azt is cáfolták, hogy a PR-guru Max Clifford titokban tanácsokat adott volna a párnak. A palota azt mondta, mi kategórikusan cáfoljuk, hogy bármilyen együttműködés történt volna. Paparazzi felvételekből nem lesz összeesküvés. Nem adunk valószínűsíthetően tolokodó fotókat, amelyek magánterületen készültek. Az a feltételezés, hogy részt vettek benne, teljes képtelenség. „(saját fordítás J. V.)³²

A királyi család erősen tiltakozott a vád ellen, miszerint tudatosan szeretnék a közvéleményt Kamillát érintően jobb irányba terelni, illetve azt is cáfolták, hogy szakembert fogadtak erre a célra. Ugyanerről a hírről a *Sunday Tribune* is említést tett. Szeptember 1-jén a *Sunday Mirror*

³¹ Charles to toast his freedom in Camilla's arms. (1996. augusztus 18). *Sunday Mirror*, old.: 1,7.

³² Palace denies Charles and Camilla "in plot over pictures together". (1996. augusztus 25). *Sunday Mirror*, old.: 12

arról írt, hogy Kamilla és Károly éveken keresztül egy Kamilla otthonához közeli moziba jártak titokban randevúzni, majd a következőkről számol be az újság:

„Most a királyi család tagjai arra, fogják használni az éves balmorali nyaralást, hogy megtervezzék hogyan állítsák helyre Károly imidzsét, miközben a kapcsolata Kamillával folytatódik. A múlt hónapban a Sunday Mirror exkluzívan felfedte, hogy a királynő és Fülöp herceg sürgette, hogy hagyjon fel Kamilla feleségül vételéről szóló álmával, és figyelmeztette, hogy ez tönkretetheti a monarchiát. Károly ragaszkodott ahhoz, hogy meg fogja változtatni a közvéleményt, és sokkolta az anyját azzal, hogy azt sugallta, az évtized végére talán elveszi Kamillát. Tegnap este egy titkos tanácsos, Károly egyik legközelebbi barátja azt mondta: »Fájdalmasan beletörődött, hogy a közvélemény túlságosan ellenzi, hogy feleségül vegye Kamillát. Most már rájött, hogy ha válságot idézünk elő, az a monarchia jövőjét veszélyeztetheti.« Hozzátette, hogy Károly még mindig ragaszkodik ahhoz a reményhez, hogy a közvélemény végül megenyhül. »De tudja, hogy ez valószínűleg sok év múlva lesz, és könnyen lehet, hogy soha.«”(saját fordítás J. V.)³³

Tovább olvashatunk arról, hogy a királyi család ellenzi a kettejük kapcsolatát, de a trónörökös ezt figyelmen kívül hagyva a közvélemény megváltoztatását tűzte ki céljául. Terve pedig működött, hiszen jelenleg is Kamilla van az oldalán, már királynéként. Ebben az évben hírt adtak még arról írt, hogy vajon mi fog történni Károllyal és Kamillával úgy, hogy már mindketten elváltak és említést tettek arról is, hogy Kamilla memoárt tervez kiadni, azonban ebben nem szeretne viszonyukról mélyrehatóan nyilatkozni.

A hír, ami még szeptemberben nagy port kavart az Lady Dale Tyron nevéhez kötődik, akit legtöbben Kangaként ismertek. Arról cikkeztek, hogy a gyönyörű nő egy függőségeket kezelő klinikán kivetette magát az ablakon, mert nem tudta elviselni, hogy Károly Kamillát választotta helyette. Ismerősei úgy nyilatkoztak, hogy Kanga Kamilla megszállottja lett, teljesen kifordult magából a mérhetetlen féltékenység hatására.

1997-es év első cikke arról számol be, hogy Kamilla és Károly románca mégsem olyan erős, mint amilyennek azt mutatni szeretnék, hiszen az első Új Évet, amit hivatalosan is közösen tölthettek volna Károly egy másik hölgy társaságában töltötte, Kamillát itt áldozatként mutatják be. Úgy tűnik Kamilla bármit is tesz, mindig találnak benne valami kifogásolhatót.

³³ Charles and Camilla cuddle up in back row of the movies. (1996. szeptember 1). *Sunday Mirror*, old.: 9

A *The People* február 2-án a következőt írta róla, miután tudomásukra jutott, hogy Kamilla karitatív munkát végez.

„Egyik nap még azt mondják, hogy Camilla Parker-Bowles jótékonyági mozgalma nagyobb hangsúlyt kap - és a következő nap máris a háttérbe szorul, amikor valaki elárulja, hogy Diana hercegnő szintén jótékonyági célból fogja eladni régi ruháit. A cinikusok azon tűnődhetnek, vajon Diana ezzel nem akarja-e finoman emlékeztetni régi riválisát arra, hogy van valami, amit Ő eladhat jótékonyági célokra, Kamilla viszont sosem - a ruhákat, amelyeket Károllyal közös nászútján viselt. „(saját fordítás J. V.)³⁴

Láthatjuk, hogy Kamilla minden igyekezte ellenére még mindig Diana árnyékában él, azonban hosszas idő elteltével a *Sunday Mirror* február 2-án megjelentet egy cikket, ami teret ad, Kamilla dícséretének, talán ilyen szemlélettel sosem írtak még Kamilláról ezidáig:

„KAMILLÁT házasságtörőként, Károly herceg és Diana házasságának »harmadik személyeként« és Wiltshire gonosz boszorkányaként ábrázolták. De ha a nagy brit közönség úgy ismerné Kamillát, ahogy én ismerem, rájönnének, hogy ő egy olyan ember, akit igazán csodálhatnak. Kétségtelenül a szívükbe zárnák őt, mert az igazság az, hogy Kamillával több közös vonásuk van, mint a »szentéletű« Dianával. Kamilla teljesen diszkrét, végtelenségig hűséges, kedves és nagylelkű. Soha nem szólalt fel, és soha nem hisztizett, még akkor sem, amikor egy tetburyi szupermarketben zsemelével dobálták meg. Mindig is a tökéletes hölgy volt. Mi más kérhetne még valaki?

Károly és Kamilla története igazi szerelem. Károly nemcsak azért szereti Kamillát, mert társaságot nyújt neki a vadászmezőn, és mert mindketten lelkes kertészek, hanem azért is, mert azonos a humorérzékük. Ha visszanézzük a Camillagate-felvételeket, amikor Károly a végtelen szerelmét megvallva azt mondja, hogy örökké olyan akar lenni benne, mint egy tampon, a lány ironikusan visszavág, hogy neki dobozként kell majd reinkarnálnódnia, mivel a lány folyton eldobja őket. Ez a földhözragadtság az, amit Károly vonzónak talál és ha őszinték vagyunk, valahol mindannyiunknak tetszik. Károly és Kamilla nagyszerű párost alkotnak. És ha a walesi hercegnek valóban az a hosszú távú célja, hogy feleségül vegye Kamillát- és tudom, hogy nem vagyok egyedül azzal a véleményemmel, hogy ő valóban, ha felkérnék, rendkívül méltóságteljesen vállalná a hitvesi, ha nem is királynői szerepet - akkor a közvéleményt meg kell győzni, hogy hagyjon fel a szkepticizmusával, és csodálja Kamillát mindazért, ami benne és általában a női létben a legjobb. Kamilla problémája az volt, és talán mindig is az lesz, hogy nem áll mögötte egy hatalmas PR-gépezet ereje. A walesi hercegnő abban volt igazán ügyes, hogy manipulálta a sajtót, és mivel annyira fotogén, nagy sikert aratott. Így szegény öreg Károlyból Nagyfülű lett, Kamillából pedig a gonosz boszorkány, holott semmi sem állhatna távolabb az igazságtól.

(...) Miért lenne politikailag inkorrekt kiállni Kamilla mellett? Muszáj, hogy minden tőtenetben legyen egy nyilvánvaló gonosztevő? Szerintem nem. És ebben

³⁴ Diana frocks it to Camilla. (1997. február 2). *The People*, old.: 31.

az esetben szerintem biztosan nem. Időről időre vadidegenek jöttek oda hozzám, és megköszönték, hogy volt merszem támogatni Kamillát. A televíziós vita során úgy mutattak be, mint »a legbátrabb ember itt ma este«. Lehet, hogy ez igaz volt, de nem kellett volna, hogy az legyen. (...) Végre kiderül, hogy a sajtó nem volt túl kedves egy olyan hölggyel szemben, aki semmi rosszat vagy abnormálisat nem tett, és aki teljesen képtelen megvédeni magát? Senki sem hibáztathatja Kamillát, mint anyát. Mind a fia, Tom, aki Oxfordban tanul, mind a lánya, Laura, aki a világot járja, nagyon jól boldogul. Kamilla fáradhatatlanul dolgozik a jótekonyságért, és Wiltshire-ben, ahol él, minden helyi lakos nagyra becsüli és óvja. Nem hivalkodik magával vagy a pozíciójával a nyilvánosság előtt, soha nem is tette, és kétlem, hogy valaha is fogja. Ki ne szeretne egy ilyen nőt? (...)

Azzal a hírrel, hogy Kamilla hamarosan megkezdí első nagy jótekonysági projektjét a National Osteoporosis Society számára, amely a halálos csontbetegséggel foglalkozik, amely mind nagyanyját, Sonia Cubbit és édesanyját, Rosalyn Shandot is tönkretette, az az érzésem, hogy Kamilla megteheti azt, amit a versenyzői nyelvben úgy hívnak, hogy hátulról tör fel egy olyan területen, amely mostanáig Diana hercegnő kizárólagos privilégiuma volt. „(saját fordítás J. V.)³⁵

A *Sunday Mirror* ezt követően ír még arról, hogy ők ezzel egyáltalán nem értenek egyet, de mégis elérkeztünk oda, hogy a média teret ad egy olyan véleménynek, ami nem elítéli és megalázza Kamillát, hanem felhívja a figyelmet arra, hogy milyen értékes ember is ő valójában. Az újságok azonban ezen cikk hatására sem váltanak szemléletmódot, a következő cikk ismételtén arról ír, hogy Kamilla bármennyire próbálkozik a jótekonkodással, Diana mindig előtte fog járni. Tehát elérkeztünk oda, ahol már nem az számít, hogy mit tesz Kamilla, amennyiben ő áll valami mögött azt már csak negatív fényben tüntetik fel.

Az év elkövetkező részében írnak arról, hogy Diana szépségterapeutája, már Kamillának dolgozik és arról is, hogy Károly és Kamilla egy luxushajón feledkeznek meg tönkrement házasságaikról, illetve azt is megtudhatjuk hogy milyen gyűrűt ajándékozott Károly Kamillának. Érdekesnek találom, hogy ezek a hírek ugyanakkora figyelmet kaptak, mint a Kamilla cserbenhagyásos gázolásáról szóló cikkek. Ebből arra következtetek, hogy nem számít mi történik vele, mindenről cikket írnak a téma súlyától és fontosságától függetlenül, úgy, mint ahogy ezt Dianával kapcsolatban is tették.

A következő hónapokban cikkeznek Károly Kangához intézett szerelmesleveleiről és megtudhatjuk, hogy a herceg és Kamilla az operában tartják első hivatalos randevújukat. Már

³⁵ Camilla. (1997). *Sunday Mirror*, 8-9.

sokadszorra írnak Kamilla láncdohányos szokásairól. Kamilla fia pedig újságírók kezébe adott egy személyes felvételt anyjáról.

Az elmúlt 17 év alatt rengeteget olvashattunk arról, hogy az emberek mit gondolnak Kamilláról, de azt sose tudtuk meg, hogy ő hogyan éli meg a történeteket egészen július 6-ig, amikor a *Sunday Mirror* a következőkről számolt be:

„CAMILLA Parker Bowles az öngyilkosság szélén állt, miután Károly herceg a tévében nyilvánosan bevallotta, hogy házasságtörést követett el vele, amit azóta »élő rémálomként« emlegetett. A herceg szeretője úgy érezte, hogy mind a szeretője, mind a férje elhagyta őt. Károly Jonathan Dimbleby interjúkészítőnek tett vallomása után Kamilla öt napig nem érintkezett a külvilággal, és elszigeteltségében meggyőződött arról, hogy ő Nagy-Britannia leggyalázatosabb asszonya. (...) Kamilla egy hozzá közel álló forrás szerint »kétségbeesetten boldogtalan és rémült volt abban az időben.« » Elmondhatom, hogy abban a szörnyű időszakban nem egyszer megfordult a fejében, hogy véget vet az egésznek« - tette hozzá a forrás.

A megdöbbenő leleplezés azt jelenti, hogy Károly életében három nő is öngyilkosságot kísérelt meg, vagy fontolgatta azt, amiatt, hogy a trónörökösrel kapcsolatban állt. (...)A herceg döntése, hogy bevallotta viszonyát, a mélypontot jelentette szeretője életében. Broderick Munro-Wilson, aki gyerekkora óta ismeri a herceget, és az egyik legközelebbi bizalmasa, azt mondja, Kamilla könyörgött Károlynak, hogy ne hozza nyilvánosságra a dolgot. Munro-Wilson szerint ez megterhelte 30 éves kapcsolatukat. »Nagyon csalódott volt, és úgy gondolta, hogy ez teljességgel helytelen« - mondja. »Szerinte ez volt az egyetlen dolog, amit soha nem lett volna szabad megtennie. Kamilla könyörgött neki, hogy ne ismerje be. És egyébként is, mi értelme lett volna beismerni? Semmit sem lehetett volna nyerni, csak mindent elveszíteni.«» (saját fordítás J. V.)³⁶

Az idézett cikk segítségével betekintést nyerhetünk Kamilla érzelmi világába, egy emberi oldalát ismerhetjük meg, ami segíthet abban, hogy a közvélemény elfogadóbb legyen vele szemben. Itt már áldozatként találkozhatunk vele, nem pedig minden gond okozójaként utalnak rá. Július 27-én már arról írnak, hogy nyíltan vállalják kapcsolatukat, nincs több titkos randevú, Paparazzik és újságírók követik minden lépésüket, eközben ellenséges csoportok is mozgolódni kezdenek, a *Sunday Mirror* július 7-én erről számol be:

„CAMILLA Parker Bowles félelemben él, miután királyellenes szélsőségesek célkeresztjébe került, akik »királyi kurvának« bélyegezték. A Mozgalom a Monarchia Ellen (MA'M) több ezer szórólapot terjesztett, amelyek tömeges tüntetésre szólítanak fel Károly szeretőjének vidéki háza előtt. »Camilla tud a

³⁶ Diana, Kanga and agony of the women. (1997. július 6). *Sunday Mirror*, old.: 4

fenyegetésről, és nagyon aggódik» - mondta tegnap egy közeli barátja.” (saját fordítás J. V.)

A MA'M azonban csak Kamilla régi címét tudta, így a tüntetést más háza előtt tartották végül.

A kutatásom utolsó vizsgált cikke egy közös írországi nyaralásról ír, de ezt megelőzi egy két oldalas cikk, aminek bizonyos részleteit szeretném ismertetni:

„Annak ellenére, hogy egy közvélemény-kutatás szerint a britek 79 százaléka ellenségesen viszonyul hozzá, 50 százalékuk pedig valósággal gyűlöli, a kampány, amely Camilla Parker Bowles-t Károly herceg megfelelő feleségeként akarja eladni, halad előre, ami nem kis részben Diana hercegnő viselkedésének köszönhető. (...) Azon az estén, amikor Károly herceg Dimbleby dokumentumfilmjében bevallotta, hogy házasságtörést követett el Kamillával, Diana egy jótékonysági rendezvényen fekete ruhában és gyöngyös nyakláncban jelent meg, amely megegyezett azzal, amit Kamilla viselt azon az egyetlen tisztességes fényképen, amely akkoriban a lapok rendelkezésére állt róla. (....)

Dianával ellentétben, úgy tűnik, ő jól érzi magát a korában. Ritka és meglehetősen meleg mosollyal mosolygott a kameráknak, amikor a Highgrove House-ba tartott a partira, amelyet a herceg két hete tartott a tiszteletére, Kamilla a legjobb ruhájában és az új gyöngynyakláncában úgy nézett ki, mint egy igazi 50 éves és ezzel együtt elérhetően vonzó, nem pedig egy megszállottan megformált, döngölt és öntözött istennő(...) Úgy nézett ki, mint egy igazi ember.

A nemrégiben készült brit dokumentumfilm, amely az egyetlen létező videofelvételt sugározta Kamilláról, amint egy kis beszédet mond, szintén egy rendkívül hétköznapi nőnek ábrázolta. Két percig beszélt arról, hogy elkötelezte magát a csontritkulás - az édesanyja halálát okozó betegség - kutatására irányuló adománygyűjtés mellett. Bár Diana walesi hercegnőként több száz jótékonysági szervezetnek adta a nevét és támogatását. (...). Ma már széles körben elfogadott tény, hogy ő Károly herceget szereti, Károly pedig őt, mióta több mint 20 évvel ezelőtt először találkoztak. Az is elfogadott, hogy ha akkor házasodtak volna össze, ahelyett, hogy mindketten egy másik katasztrofális házasságot kötnek, Károly valószínűleg azon kevés királyi családtagok egyike lett volna, akik sikeres és tartós házasságban élnek. Ha ez megtörtént volna, a monarchia jövője tökéletesen biztosítva lenne, még ha a jövő uralkodói talán nem is lennének olyan csinosak, mint amelyet Diana génjei biztosítottak. Sok nő titokban örül annak, hogy Károly Kamillát választotta Diana helyett. (...) És azt is elfogadják most, hogy a párnak van egy második esélye a boldogságra, és hogy együtt vannak; az még inkább elragadó mesebeli befejezés. És mégis Kamilla újracsomagolásának, felújításának és eladásának feladata még messze nem fejeződött be. A briteket még meg kell győzni arról, hogy egy Dianát egy Kamillára kellene cserélniük, még akkor is, ha ez egy boldog herceget és egy stabil monarchiát jelentene. (saját fordítás J. V.)³⁷

³⁷ Lady-in-waiting. (1997. július 27). *Sunday Tribune*, old.: 1

Itt már az újságok is úgy hivatkoznak a Kamilla-jelenségre, mint egy brandépítési folyamatra, ami annak érdekében lépett életbe, hogy Kamillát elfogadják, mint esetleges jövőbeli királyné/királynőt-t

5. A KUTATÁSI EREDMÉNYEK ÖSSZEGZÉSE

Összegezve a kutatási eredményeimet szeretnék rámutatni arra, hogy csupán 17 év alatt milyen vegyesen ábrázolták Camilla Parker Bowles-t. Az első tizenkét év során Kamilla még nem rendelkezett igazán nagy hírértékkel. Többször jelentek meg róla beszámolók, de ezek mind egy barátságos, Károlyhoz igen közel álló nőnek mutatták be, igaz a fogalmazásmód gyakran áthallásos volt. Az 1980-tól 1985-ig terjedő időszakban Kamillát úgy mutatták be, mint egy régi barátot és egyben Károly herceg fontos bizalmasát, tanácsadóját. A későbbiekben azonban már többször úgy hivatkoztak Kamillára, mint a rejtélyes hölgyre, aki még egy luxusnyaraláson is megjelent a trónörökössel. 1991-ben már nem régi barátként írnak róla, hanem mint exmenyasszonyjelöltről, aki mindenkinél jobban tudja kezelni Károlyt. A kimondatlan konfliktusa Dianával már az újságírók figyelmét is kezdte felkelti.

Az igazán nagy fordulat abban ahogyan Kamilláról írtak 1992. november 15-én következik be, ekkor lát napvilágot a *Camillagate tape* néven elhíresült felvétel a Károly és Kamilla között lezajló intim beszélgetésről. Innentől kezdve az újságírók napirendre tűzték az összes Kamillával kapcsolatos történetet és a róla közölt cikkek az idő elteltével egyre durvábban fogalmaztak a személyével kapcsolatban. Házasságtörőnek bélyegzik meg, majd kutyaként hivatkoznak rá, akire szájkosarat kéne tenni.

1994-ben Kamillát már olyan rossz hírnév övezte, hogy egy boltban is megszégyenítették, megdobálták. Addig amíg Károlyt, mint a királyi család tagját hivatalos kommunikációval védtek addig Kamilla magára maradt az összes megalapozott és jogos félelmével együtt. A köztisztvisletben álló ezredes feleségéből, a királyi család barátjából és Károly legfőbb tanácsosából egy közutálatnak „örvendő”, házasságtörő szeretővé vált a nép szemében. A királyi család hivatalos nyilatkozatait ugyan nem találtam meg, de az újságok többször utalnak arra, hogy a királyi család szerette volna minél jobban eltusolni Károly és Kamilla kapcsolatát, akár úgy, hogy kiegészítették, átkeretezték Károly eredeti nyilatkozatát, később azzal is gyanúsították őket, hogy egy PR-gurut béreltek fel azért, hogy a Kamilláról alkotott képet jobb irányba terelje.

Egészen 1997. február 2-ig kell várnunk, hogy egy olyan beszámolót olvashassunk Kamilláról, amiben dicsérő szavakkal illetik. Véleményem szerint itt már érezhetővé vált annak a hatása, hogy Károly nyíltan vállalja a kapcsolatukat annak ellenére, hogy a brit közvélemény nagy mértékben ellenzi Kamilla jelenlétét a királyi család életében. Fokozatosan

több olyan cikkel találkozhatunk, ami már úgy ír Károly és Kamilla kapcsolatáról, mint az igaz szerelem élő példájáról és próbálják megmutatni Kamilla emberi oldalát például azzal, hogy többször is cikkeznek karitatív kezdeményezéseiről.

Kamilla hírnevének kiépítése még hosszú út előtt áll 1997-ben, de úgy gondolom, hogy kijelenthetjük, hogy a folyamatot már ekkor elkezdték véghezvinni. Kutatási eredményeim összegzését egy olyan idézettel szeretném zárni, ami úgy gondolom tökéletesen jellemzi Kamilla médiareprezentációját: „Ha egyszer rajtakaptak, onnantól kezdve mindenki azt nézi, milyen hibát fogsz elkövetni. Egy gombostű leejtése is bombaként fog robbanni.” (Zander, 2005)

A továbbiakban az ÚNKP pályázat keretein belül bővítem ki a jelenlegi alap kutatásomat, amelyben egészen napjainkig fogom vizsgálni a nyomtatott sajtó által formált Kamilla-képet. Úgy gondolom az 1997 és 2023 közé eső időszak remekül fogja szemléltetni azt, hogy hogyan próbálták helyreállítani Kamilla hírnevét, annak érdekében, hogy a brit közvélemény elfogadja őt, mint királynéjukat. Így a kutatás 43 év sajtóközleményeit fogja átívelni, ezzel részletes képet adva Kamilla médiareprezentációjáról.

Irodalomjegyzék

Szakirodalom

- Aczél, P. (2007). A hír mint értékrend reprezentáció. *Az Eszterházy Károly Főiskola Tudományos Közleményei*, 37.
- Angelusz, R. (1988). *Kommunikáló társadalom*. Budapest: Ferenczy.
- Árpád, P.-V. (2020). *A márkanév ereje : A sikeres brandépítés alapjai*.
- Bajomi-Lázár, P. (2006/2017). Manipulál-e a média? *Médiakutató*, 61-70.
- Bass, A. Z. (1969). Redefining the gatekeeper concept: A U.N. radio case study. *Journalism Quarterly*, 59-72.
- Dowling, G. (2006). Reoputation risk: it is the board's ultimate responsibility. *Journal of Business Strategy*, 59-68.
- Jancsó, V. (2022). Kivágás mint médiamanipulációs eszköz. *BGE TDK*. Budapest.
- Lasorsa, D. (2002). Diversity in mass communication theory courses. *Journalism & Mass. Educator*, 244-259.
- McCombs, M. (2003). *The Agenda-Setting Role of the Mass Media*. Austin: University of Texas.
- Szeles Péter, T. S. (2014). *Hírnévmenedzsment*.
- Philip Kotler, K. L. (2012). *Marketingmenedzsment (14. angol nyelvű kiadás magyar kiadása*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Powell, S. (2009). Corporate Branding, Identity, Image and Reputation.
- Roberts, C. (2005). Gatekeeping theory: An evolution. (old.: 1-15). San Antonio, Texas: The University of South Carolina.
- Rochette, M. (2007). Reputation Risk, Also known as the Cinderella Asset. New York: Towers Perrin.
- Shaw, M. E. (1972/2007). *A tömegmédia témakijelölő funkciója*. (R. T. Róbert Angelusz, Szerk.) Budapest: Gondolat.

Újságcikkek

- (1981. augusztus 30). *Sunday Mirror*, 19. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19810830/155/0019#>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Andrew's affair was an open secret. (1995). *Sunday Mirror*, 13. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/BL/0002137/19950115/088/0013?browse=true>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Calls the queen 'mummy' and moans about money. (1983). *The People*, 3. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002454/19830116/003/0003>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

- Camilla. (1997). *Sunday Mirror*, 8-9. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/BL/0002137/19970202/039/0008?browse=true>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Camilla's husband unmoves. (1994). *Sunday Tribune*, 11. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002321/19940703/133/0011>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Charles and Camilla cuddle up in back row of the movies. (1996). *Sunday Mirror*, 9. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19960901/043/0009>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Charles and Di paper over cracks as their fairy tale crumbles. (1991). *The People*, 21. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/BL/0003632/19910707/021/0021?browse=true>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Charles dates his Di again. (1980). *Sunday Mirror*, 2. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19801102/008/0002>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Charles in new pledge to wed the only woman he has ever truly loved. (1996). *Sunday Mirror*, 3.
Forrás: <https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19960714/011/0004>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Charles loves Rottweiler: exclusive. (1992). *Sunday Tribune*, 7. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002321/19921115/098/0007>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Charles snubs his mum over Camilla. (1992). *The People*, 13. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0003632/19921220/013/0013>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Charles to toast his freedom in Camilla's arms. (1996). *Sunday Mirror*, 1,7. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19960818/003/0001>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Charles, Camilla and the absent Husband. (1992). *The People*, 3. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0003632/19921115/003/0003>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Charles, Camilla and The Queen The secret talks. (1993). *The People*, 1. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0003632/19930124/001/0001>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Charles, Safe Dates. (1980). *The People*, 10. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002454/19800113/045/0010>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Diana frocks it to Camilla. (1997). *The People*, 31. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0003632/19970202/031/0031>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Diana, Kanga and agony of the women. (1997). *Sunday Mirror*, 4. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19970706/012/0004>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

Diana: the blues and the royals. (1992). *Sunday Tribune*, 1. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002321/19920607/309/0024>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

Gossip is a stab in the heart to Di. (1985). *The People*, 3. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002454/19850929/003/0003>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

Grrrrr, snarl. (1993). *The People*, 11. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19930103/054/0011>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

He rages at plot to stop remarriage. (1995). *Sunday Mirror*, 1,2. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19951224/001/0001>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

How Charles could make Camilla his crowning glory. (195). *The People*, 27. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0003632/19950730/027/0027>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

I'm going to kill myself. (1992). *Sunday Mirror*, 4. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/BL/0002137/19920607/025/0004?browse=true>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

Lady-in-waiting. (1997). *Sunday Tribune*, 1. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002321/19970727/483/0050>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

Minders for Camilla after hit-list fear. (1994). *The People*, 5. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0003632/19940918/005/0005>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

New mistress of Highgrove pops in. (1995). *Sunday Mirror*, 3. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19951210/016/0003>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

One's won the lottery! We predict the lucky numbers that the royals might go for. (1994). *Sunday Mirror*, 28. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19941016/150/0028>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

Palace denies Charles and Camilla "in plot over pictures together". (1996). *Sunday Mirror*, 12. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19960825/028/0012>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

Prince and his love in heart to heart over their future. (1994). *Sunday Mirror*, 4-5. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19941211/027/0004>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

Prince at play(and the playmate isn't Diana). (1989). *Sunday Mirror*, 3. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002137/19890521/004/0003>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

Prince should marry Camilla'. (1997). *Sunday Tribune*, 7. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002321/19970706/057/0007>
Utoljára letöltve: 2023. november 07

- Royal rivals: till death us do part. (1991). *Sunday Tribune*, 22. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002321/19910707/293/0022>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Shoppers hurl buns at unhappy Camilla. (1994). *The People*, 5. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0003632/19940320/005/0005>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Talking Point. (1993). *The People*, 1. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0003632/19931212/006/0006>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- Tarnishing of Diana's golden aura. (1992). *Sunday Tribune*, 10. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002321/19920621/134/0010>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- The woman who could be queen. (1995). *Sunday Tribune*, 16. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002321/19950115/145/0016>
Utoljára letöltve: 2023. november 07
- What to say when you meet the prince. (1995). *Sunda Tribune*, 12. Forrás:
<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002321/19950430/128/0012>
Utoljára letöltve: 2023. november 07